

W. P. S.
Alma
Kalnapils Alma.

W. P. S.
Alma

5739
Alma

Neikattamas butichinas atifaneja. Kļājājā naktī nu abeju laime lītas
buht neitātamī leeta

Matja 20 kap.

No

L. V. B.

ln.

A
3430

836

23

A

3430

Skaistā Kalnapiļa Alma,

jeb:

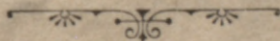
Teodors un barons Bindars.

Zaņķis, patecējs stahsts ij Bidšemes jaunakeem laikeem,

no

S. Bilinsky.

Rigā, 1903.

Eduarda Brossa apgahbibā, Matīša ceļā Nē 72.

810-32

1053

L. V. E.

№. 836

LA. 1054

0309106430

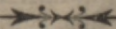

Дозволено ценаурою. — Рига, 9 апрѣля 1902 г.

Preekſchwahrds.

Widseme peedſihwojnſi daſchadus laikus. Bija laiki, kuri weda pahr ſcho maiſes ſemitti dandj karns un aſinſij=leeſchanas, badu un mehri; atneſa ari laudim wehrdſibu, mokas un behdas. Weidsot kari mitejās un wehlaſi ari wehrdſibas waſchas no Kreewijaſ Schehlſirdigā Zara, Alekſandra I. ſarauſtitas, lai gan wehl ilgi pehz tam ſemneeku liſtens atkarās no weetejeem muiſchneekem, kureem ſemneekem bija ja=klaufa, waj grib, waj negrib. Schoſ laikus noſauz par klaufchu laikeem. Ari ſchis ſtahts wedis ainās preekſchā, kurās wareſim redſet, ko kahda muiſchneeka wara toreij eeſpehja, bet kurai ſtahjās preti iſhtas, tihraſ mihleſtibas ſpehks un kurās atſpoguſoſees ta laika tumſibas ſekas un ſlaudibas un netikumibas augſi, kà ari netaiſnas zeeſchanas, wajaſchanas un uſtizibas galiga uſwara.

Kalnapils dahrjueeka Astra meita Alma.

Uš Daugawas krašta, lahda loti jaukā weetā, atrodās wehl tagad lahda pilsmuišča, kuru nošauksim pee neihsta wahrda par Kalnapili.

Pee augščā minetas pils peedereja fenat leels augtu tā ari loti šlaists puķu dahršs, beš tam ari dišchs parkš, kuru apehno kuplas, šmuidras leepas un ziti daili lapu kofi.

Protams, ka fur dahršs, wajaga buht ari dahrjueekam. Un tā ari bija. Kalnapils dahrjueeku jauza Astri un wina jeewu Launu, bet šchi laulata pahra meitu Alma, kuras šlaistums bija nešalihdsinajams un kuras tikumiba un peemihliba pee Deewa un zilwekeem bija pašihstama katram zilwekam, kas ween to bija redsejis un winas tuwumā pabijis. Wiši laudis wina slaweja, mihleja un zeenija, šewišchi jaukekti, kureem listens bija lehmis ar to šatiktēs un runāt. Winas laipniba, pašemiba, winas godprahiba, winas šlaistās, šilās azis, winas seltkrahšaineem mati, winas šmuidrais, dailais auguminsch un apalās rozmas, leegā eeschana, šaldee peewilzige šmaidi, kuri gandrīhš beš mitezšchanas rinkojas ap winas roschu luhpinam, winas mihligo mutiti tā ari winas šlaibrā walodina un maigā balsite, wilktin peewilka wišu širdis pee tās, ari pils ihpašueeka, jauna barona von Bindara širdi.

Protams, ka šchai šlaistulei netrühka ari šlaugi, šewišchi apštaudejas, tā tas wehl šcho baltu deenu mehds buht, un kas ari šlaistās Almas labo slawu un newainibu draudeja šamihš sem kahjam un to aptraipit putekteem un pišchleem, lai gan paščas nebija wairs zeenigās, nenoseedsigu jaunawu wainadīnu walfāt. Un šchahdas Almas apštaudejas bija diwas: weena bija pilspahrwaldneeka meita Wasta, otra krodšineeka meita Karlīne. Šchīhš nu abas bija šametušchās kopā un nošlehguščas zeešču draudšibu, weena otrai apšolidamas, kaitēt, tā un fur ween waredamas, Almas labai slawai un

winas neaptraipitam godam. Un preefch tam winam jau bija ņewiŃki eemeŃli, kuruŃ drihŃ dabuŃim Ńināt. —

Starp augŃchā minetam jaunawam bija leela Ńtarpiba, ne tīkai ween ahriga, bet ari eefchīga. WiŃpirmŃ WaŃta un Karline nebija nebuht tīk ŃkaiŃtāŃ kā Alma, lai gan tāŃ ŃkaiŃtuma Ńinā bija pahraŃkāŃ par daudŃ žitam, tomehr Almas atŃpihdumŃ, wināŃ pateeŃi aptumŃchoja un nolīkā paeħni; bei tam ari ŃirdŃŃglihtibāŃ Ńinā, wināŃ nebija ŃalīhdŃŃinajamaŃ. WaŃta un Karline bija apmeklejuŃchāŃ taħdu pilŃeħtāŃ meitenu Ńkolu, kamehr Alma tīkai weetejo draudŃŃes Ńkolu, kūrā toreīŃ Ńtraħdaja ar uŃzihtību un leelu weīŃŃmi, wezaiŃ draudŃŃes ŃkolotāŃŃ, ŃchēŃterŃŃ un eħrgelneekŃŃ LaukroŃe. Un kamehr WaŃta un Karline liħdŃ ar Ńkolas laiķu, pilŃeħtā dŃŃiħwodamaŃ, bija ari eegurwuŃchāŃ wiŃadūŃ ŃtikūŃ un niķūŃ, iŃliŃchanaŃŃ un leekulību, tīkmeħr Alma minetā draudŃŃes Ńkolā, liħdŃ ar iŃglihtību, eemantoja tīkumību, deewbijību, paŃemību un Ńtipru paŃauŃchanaŃŃ uŃ Deewu, Ńawu Kungu un PeŃtitaju. Un Ńchī ŃirdŃŃglihtiba atŃpogutojāŃŃ ari uŃ wināŃ Ńeju un pazehla wināŃ aħrejo ŃkaiŃtumu augŃti jo augŃti, tā kā no wināŃ wareja Ńazit: Ńchī jaunawa ir taħda taħdam wiŃam jaunawam waŃjadŃetu buht, neween aħriŃchki, bet ari eefchīgi.

Bet Ńche nu japeemin, kā taņī laiķā, kad Alma Ńcho Ńkolu apmekleja LaukroŃe bija peeneħmiŃ Ńew palīħgu, jeb labāi Ńakot, Ńew patŃ taħdu uŃaudŃŃinajāŃŃ, jo taŃ nebija neŃkāŃ žitŃ, kā wina paŃcha weeniģaiŃ deħlŃ, wina miħlulis un weeniģaiŃ atŃpaidŃŃ wezuma deenāŃ, wahrdā TeodoraŃ, kuru tehwoŃ bija liziŃ tīktaħtu iŃglihtot, kā taŃ wareja katrā brīħdi eeneħt tehwa weetu un Ńtraħdāt Ńweħtību neŃoŃchajā Ńkolas druwā. Bet kamehr nu wezaiŃ LaukroŃe Ńpeħja weħl patŃ tureteekŃ Ńawā amātā, tīkmeħr Teodoram waŃjadŃeja buht wina palīħgam un tā Ńem tehwa wadibaŃ kalpot zehlaĵam meħrīm.

Ari TeodoraŃ bija ŃkaiŃtŃ ŃmuidriŃ jaunekliŃ, leelām labām gara dahwanam apbalwotŃŃ un no leelā raditaja ar tīkumīģu Ńirdi un taiŃniģu praħtu iŃpuŃchlotŃŃ, tā kā jau toreīŃ Almas un Teodora ŃirdiŃ ŃapratāŃŃ, kad wīnu ŃkaiŃtāŃ ažiŃ ŃaŃtapaŃŃ, kuraŃ runaja Ńawadu, kluģu noŃleħpumainu walodu nu kura eedweŃeja wīnu dweħŃelēŃ ŃawadaŃ juħtāŃ, ŃawadaŃ, neŃaprotamaŃ ŃauŃmaŃ Ńazelđama abeju kruħtiŃŃ. Jan toreīŃ wīni bija no-

giduschi, ta sçhec ejot weens preeksch otra raditi, tà sçatot, weens preeksch otra ifredseti. Un beidsot kad Alma bija tikusi eeswehtita un lihds ar sçho sçarigo atgadijumu greefschi minctai skolai muguru, tad ari Teodors bija steidssees pee Almas un isluhdsees winas firdi un rofu, to skaisstule, preeka un laimibas ašaram azis, winam labpraht bija demusi sazidama:

„Teodor, tu esi weenigais, furu waru mihlet un furam buhschu ustiziga lihds kapa malai. — Teodor, tu esi mana sçarigine, mana saule, mans mehnesis, mans preeks, mans meers, mana pateesa laime, manas dsihwes weenigais drofschums un stute. Teodor, es temi mihlu un mihleju jau toreis, kad biju masa meitene, un sçhi mihlestiba gaischoja manu prahtu un palihdsjeja wišu, itin wišu eemahzitees, to tu un taws tehws man usdewa mahzitees. — Teodor, esmu, tà sçatot, saaugusi ar temi kopà, tapehç nekahda wara muhs newar sçkirt kà weenigi nahwe.“

Un kad jaunais, freetnais wihrs bija sçhos wahrduš dsirdejis, tad tas peespeeda skaissto Almu pee sçarwas dikti pukstedamas firds un to waj simtkahrtigi nobutschodams teiza:

„Dahrgà, firdsmihlâ Almina, pateizos tuhstosçkahrtigi par taweem saldajem, debeschligeem wahr dineem. Ja gan, Almina, neweens newar muhs sçkirt, kà weenigi nahwe. — Lai nahktu kas nahkdams, lai notiktu kas notkdams, bet mehš turesimees weenumehr zeeschi kopà un nelausim sewi ne no weena malbinatees.“

Ari wezais Laukrose bija pilnigi meerà ar sçawa dehla un Almas firschu deribu un dewa teem no firds sçawu sçwehtibu, sazidams:

„Behrni es juhs sçwehtiju un nowehlu jums laimi un preeku wišu zauru muhschu. Esat ustizigi mihlestibà, pastahwigi tizibà un pazetigi zeribà. Behrni, teef sazits, kà nekahdas roses neesot bej ehrlsçkeem, un tas ir pateesiba, jo nekahdi preeki pasaulê naw bej sçaweem ruhktumeem un nekahda laime bej ruhpem, tomehr nebihstatees, ihsta mihlestiba dsemdina dsihwes roses, furas nekad newawihst un nenofriht un furas ehrlsçki naw sçajuhtami, ja tikai firdis turas kopà un nelausch ustizigas mihlestibas sçwehrestibu.“

Teodors un Alma nu bija laimīgi, bešgalīgi laimīgi. Wini mihlejās ween otru karsti jo karsti un wezati bija winu mihlestibu eeswehtijuschi un par labu un pareiju eestatijuschi. Wini skatijās ar zeribu pilnam širdim nahkotnē eesčhā un ne masafais mahkonits nelikās aptumschvojot winu mihlestibas šauriti. Kurp wini ari negahja un kur wini ari neatradās, wisur, wisur wineem likās buht paradise un debeschu augstumi, wišs, itin wišs, wineem parahbijās roschainās krahsās. Putnini dseedaja til jautam balsitem, kā wehl nekad. Saulite špihdeja til košchi un mihligi, kā wehl nekad un meschi, kalni, pakalni, krašti un eelejas, pašlubinaja wineem ikdeenās jaunu laimi, jaunus preekus, jaunu dšihwibu un jaunu labklahjibu.

Ai mihlestibas wara
 Zif šalda eši tu!
 Kas dšihwi šaldu dara,
 Un gaischu nakšninu.
 Un mihlestibas šlehti,
 War katris laimigs buht;
 Ko širdi kluši šlehti,
 To dwehsel' pilnam juht.
 Ai mihlestibas rokās,
 War katris weegli mirt.
 Preekšch mihlibs nahwe lokās,
 To wina newar šchirt.
 Tapedz lai mihlestiba
 Top muhscham šlaweta
 Un winas ustiziba
 Top širdis glabata. —

2. nodala.

Mihlestiba un škaudiba.

Tā tad, kā jau augšchā minets; Teodors un Alma bija šaderinajuschees un no šaweem wezakeem šanehmuschchi šwehtibu. Bet kad tas wišs bija notizis, tad jau otrā deenā muiščas šulainis Weidens atneša Almai koti glihtu kastiti, kurā

atradas briljanteem isrotats selta greðsens un kahða loti dahrga un skaiſta kakla rota, kà ari jaunà barona von Bindara peeliftà wiſittfahrte.

Alma ſajuka, kad wina ſcho dahrgo, ſkaiſto dahwanu ceraudſija. Wina newareja deefgan isbrihnitees par jaunà barona iſtureſchanos ſchini leetà. Wina domaja un prahtoja:

„Kapeh3 wiſch gan mani tà pagodina un apbalwo til leeliſti? Neefmu tatſchu winam nelo laba padarijuſi.“

Un winai bija pilna teeſiba tà jautàt un prahtot, jo jaunais barons winai bija gandrih3 gluch3 ſweſch3. Wina to bija tikai kahðas reiſes redſejuſi pa dahrſu ſtaigajot; bija tam ari kahðas reiſes pagahjuſi garam un to godbijigi ſweizinajuſi pee kam jaunais kungs bija laipni paſmihnejis un wairat itin nelo. — Bet, ai, waj wina azis nebuhs tikai pamanijuſchas jaunawas nenoleedsamo ſkaiſtumu un waj ſchis apſtahlis nebuhs tikai jaunà wihra kruhtis modinajis kaiſlibu un kahrumu uſ Almu? Un ja tas buhtu pateeſiba, ko tad? Ja, — un tas bija tihra, dſihwa pateeſiba, jo tiſlihb3, ko Bindars bija Almu pirmo reiſi redſejis, kad tuhlin neſawaldama kaiſliba bija eeſahkuſi mo3it wina dwehſeli un wiſch bij noſpreedi3 Almu eeguht par apmeerinajumu ſawàm kahribàm un baribu ſawai neſawaldamai kaiſlibai; bet bija gaidijis, kamehr ſkaiſtà Alma wehl nebija eeſwehtita un eegahjuſi meitas gadd3. Tak nu wiſch domaja, ka laiks e3ot klah3 eeſahkt rihkotees un eeſahkt kà wela winai tuwotees, ko wiſch nu ari darija, peeſuhtidams Almai til leeliſtu dahwanu, gribedams winas ſirdi zaur to lo3it uſ ſawu puſi, neſinadams, ka Almas ſirdi dahrgee Deewa wahr3i bija jau ſen, ſen dſili jo dſili eeſaknojuſchees, ſem kureem atradas tizibas nepaſuſtinamee pamati. — Tomehr, tomehr ſchis apſtahlis bija deefgan bailigs un breeſmu pilns, jo tajà laikà laudis, ſawu kungu un pawehlneeku waru paſihdami un ſajuſdami, mehd3a teikt:

„Ak ja, kas kungam leeg3.“

Un tà tas ari bija; jo kurſch gan wareja toreij winu gribai pretotees? — Un kas gan wareja Almu aiſſtahwèt?

Waj gan winas tehws? —

Ak, loti ma3, jo tas jau ſtahweja barona Bindara deeneſtà. — Waj gan Teodors? Ak, ne, ne, — ari wiſch ſe-

wiſchti wina tehws bija no mineta funga atkarigs, tā weenā
 tā otrā jīnā.

Nā Alma, tā ari winaš wezafi nefinaja aif leela pahr-
 ſteiguma ko teift, ko darit. — Beidsot wini nošpreeda ſuhtit
 dahwanu jaunajam wihrām atpakaļ, tomehr neušdroščinajās
 to darit, bihdamees, ka ahtrfirdigais barons wīnus neišwee-
 ſhot no muifčas laukā un nepekenmot zitu dahrsneeku, un
 fur gan lai tad ſchee paleefot? — Beidsot mahte ſarehmās un ſazija :

„Ne, tā ſchi lecta newar palift, es paſiſtu ſchahdu fun-
 gu blehdigo prahtu; es neſiſchu dahwanu atpakaļ, lai noteef,
 kas notikdams un lai naht, kas nahkdams jo mana behrna
 gods eet par wiſu!“

Kad Alma mahtes wahrduš dſirdeja, tad winai eemir-
 dſejās preeka aſaras azis.

Wina krita mahtei ap faklu un eefahka ditti raudāt.
 Wina nogida zif leelu upuri mahte neſot, bet nogida ari
 ka mahte wīnu mihlejot ar iſhtas mahtes mihleſtibu un tas
 wiſ ſaſuſtinaja winaš ſirdi lihdj pat pamateem. Beidsot wina
 trihgedamu balſi teiza:

„Baldees, dahrgā mamina, par tarweem wahrdeem! Ej
 ween droſchi pee barona un paſaki wīnam, ka es neeſmu deef-
 gan zeeniga wina dahwanas pekenemt un tapehz ſuhtu wīnam
 tahs atpakaļ. — Nebihſtees mamina, ja wajadsigs tad aifbehg-
 ſchu no ſchejeenes projam, bet nepaliſchu ne muhſcham ne-
 uſtiziga ſawam mihtotam draugam Teodoram.“ — Ari tehws
 cerunajās, ſazidams:

„Tā labi, tā labi! Ko wiſch mums neekuš war pa-
 darit? Waj neeſmu wina nelaika tehwm un wīnam paſcham
 uſtizigi un uſzihtigi kalpojis? — Waj dahrs nestahw pilnā fahr-
 tibā un waj wiſch neiſdod deefgan daudj angtu? Ej ween,
 Launa, droſchi, — ej ween, ej; es nebihſtos; bet nebihſtees, ari tu.
 Tomehr pirms tas noteef, mums jaaprunajās ari ar Teodoru par
 ſcho lectu; warbuht, ka wīnam buhs zits padoms un ziti
 eeflati.“

Un tā ari notifa.

Kad jaunais wihrs dabuja dſirdēt, kas notizis, tad wina
 galwa nolceezās uſ fruhtim un wina koſchee waigi nobahleja.
 Wiſch nogida itin pareiſi, ka no ſchi brihſcha nu eſot ba-

rons von Bindars wina nahwigais cenaidnecks un fa winam jafanemot wiſi ſpehſi kopâ, lai waretu ſawu Alminu, ſawu dahrgako mantu paſaulê, glaht no laupitaja nageem. Un kamehr wina kruhtis zilajâs ahtri ween augſchuy un lejup tilmehr wina galwa noleczâs arweenu wairat uf kruhtim, bet kad winſch bija leelo eekſchejo zihau iſzihuijis, tad wina galwa pazehlas leyni un ſtingri uf augſchu un winſch nopeetnu balſi ſazija :

Waj dahwanas neſat atpaſal, jeb taſs paturat, taſ wiſs ir no loti maſa ſwara; bet Alma newar ſche wairs „ilgaki palikt. Mana dahrgakâ manta japaſlehyj til ilgi, kamehr nebuhs atnahzis laiks, kur es to rahdiſchu atkal laudim un wediſchu pee laulibas altara. Almin', mana wiſmihlakâ puſite, waj eſi meerâ, kad tewi aiſwedu pee ſawa tehwa brahta R. draudſê, kurſch tur cenem meſcha uſtrauga weetu un dſihwo no ziteem laudim gluſchi atſchirts, tayeſz ka wina mahja atrodâs meſchâ un winam ar weenfahſchajecem lautineem loti maſ dariſchanas. Tur tu buhſi droſchibâ un neweens neuſminêš tawu dſihwes weetu.“

Alma peeſpeeda ſawu ſkaiſto galwinu pee mihtota wihra kruhtim un maigu balſiti atteiza :

„Mihlakais, eſmu ar wiſu meerâ, ſo ween tu wehlees, nem mani un wed mani projam; ſinu, ka tu runa pateeſibu, ſinu, ka es pee tawa tehwa brahta buhſchu droſchibâ, kamehr nebuhſchu tawa peelaulata ſewa.“

Ari Almas wezaki peeſrita Teodora padomam un wiſs tiſa ſagatarwots uf Almas aiſbehgſchanu no barona ſon Bindara pils tuweena.

Bet nu ari iſpaudâs pili kâ ari winas apfahrtne baumas, ka barons von Bindars eſot leeliſki apdahwinajis dahſneekâ Aſtra, ſkaiſto meitu Almu un winſch laikam eſot nodomajis to prezet un par leelmahti padarit. ſchi ſawabâ ſina aiſfahra ari Waſtas un Karlines auſis, kuras nu aiſ ſtaudibas un greiſfirdebâs neſinaja kur behteos; bet kaſ tahdas ſinas bija iſplatijs, neſinaja ſchimbrihſcham neweens. ſchis iſpaudums nebija Bindaram nebuht pa prahtam. Winſch gan nopublejâs wainigas perſonas dabuht rokâ, bet wina puhliki palifa bej ſekmem. Bej tam wehl kahds zits apſtahlis winu ſaduſmoja

proti: winſch bija zeeſchi zerejis, ka Alma peh3 tam, kad buhſchot ſinamās dahwanas ſanehmufi, doſchotees tuhlin pee ſchi turpu, pateiktees par wina leelo ſchehlaſtibu, un ka ſchim tad buhſchot iſdemigs brihdis peenahzis, Almai atklaht ſawu mihleſtibu uſ to, un tad wina luhgt, palitt uſ kahdu lai3inu wina tumumā un bandit neaprobeſchotus mihleſtibas preefus; bet nu ne wehſts no ta wiſa. Neeuens nerahbijās wina pili, ne Alma, ne ari winaſ wezafi, ne ari kahds zits, kaſ waretu winaam kaut ko paſazit, ka ſkaiftule wina balwas peenehmufi un uſnehmufi.

Beidsot winſch apnehmaſ pats Almaſ domas par ſcho awſtahkli iſdibinat, tadehl winſch ceſahka beeſchi ween pa leelo pilſdahrſu iſeet paſtaigatees, zeredams tur ar Almu ſatiktees; bet lai gan winſch iſ deenas tajā atradās, tomehr Almu winſch nedabuja redſet. Pagahja labſ lai3inſch, bej ka winſch buhtu aiſſneedſis ſawu kahroto mehrki. Winſch gribeja aiſ duſmam waj plihſt, tomehr Alma kā nerahbijās tā nerahbijās.

Ari Waſtai un Karlinei neklahjās dauds labaki. Winaſ wehlejās neſin kā baronam tuwotees un kluht wina mihlakās, un lihda tam, tā ſakot waj azis; bet, aſ, winſch tahſ, ja dauds, ſweizinja ta wehſi, tā wehſi, un tad pagahja arweenu ahtreem ſoleem tahm garam.

Beidsot Waſta iſgudroja ſawadu ſiti, kuru wina pat ſawai ſirdsdraudſenci Karlinei neatklahja, bet kuru dabuſim tuhlin dſirdet. Wina rakſtija baronam von Bindaram maſu, glihtu wehſtuliti, ſekoſcha ſatura:

Augſtgodats barona kungs!

Peedodat, ka neaiſgahju tuhlin pee Zums, pateiktees par tiſ leelām dahwanam, ar kuram Zuhſ mani tiſ leeliſti pagodinajuſchi un aplaimojuſchi. Gan gribeju to darit, bet Zuhſ jau ſinat, ka mani wezafi ir ſtingri un zeeti zilweſi un nelahwa man pee Zums aiſeet. Tomehr mana ſirds ilgojās peh3 Zums un eſ karſti wehloſ ar Zums kaut kur nakti ſatiktees, lai waretu Zuhſu upuri zil nezit un kā nekā atlihdsinat.

Un lai taſ wiſſ waretu notilt, tad leeku Zums preeſchā nahkoſchā nakti pulkſten 12 eeraſtees pilſ parkā, winā galā, ſem maſajām leepām, kuru widū atrodas maſaiſ laukuminſch

un tee divi šali. Ja nu Zuhš manam preekščlikumam un luhgumam peekrihtat, tad luhdsu darit tā, tā esmu Zums pašaidrojuši. Es gaidišču uš Zums ar karstu, leelu ilgoščanos.

Zulijā,

Zuhšu padewigā

18.. g.

Alma.

Kad Bindars šcho wehštuli bija šanehmis un islašijis, tad winšč nesinaja aiš leela preeka kur palikt. Ne winšč ehda, ne winšč dšehra, bet šrehja no weenas telpas otrā, kamehr wina luhpas murminaja:

„Tatšču reis, — tatšču reis! — Almina, Almina, ai, zif tu man eši laba! — Almina, kapehž gan lai nepeekemu tawu preekščlikumu? Šapehž lai nu neeju uš šinamo klušo, no wišas pašauls pašlehtu weetinu, kur tad buhšim netrauzeti un škaugu azim pašlehti.“

Winšč ari aišgahja waiwak reises uš apšihmeto weetinu pils partā, itin tā gribedams pahrleezinates, waj tahda tur teescham atrodotes, lai gan winšč to itin labi pašina un paš bija lizis minetos šolus no koku šareem, mahššigi pagatawot, bet nu mihleštibas drudši bij wišu aišmiršis.

„Ja, ja, — šchi ir, — šchi ir no Alminas apšihmetā weetina! Ai, ai, — zif wina ir gudra, zif wina prahtiga, — tā wina šina wišu pareiši ewehrot un eekahrtot. Nahž, — nahž, — šaldā, mihtā naktš — nahž drihš, nahž drihš; — tu mani eezelši paradise, lahda ne pat debesiš naw domajama. Un kas gan buhtu paradise, beš Alminas, beš mānas šenkahrtas meitiņas? — Ai, — mana Almina, mana dahrgā Almina, to tu gan lihdi šchim nebuhši ižectuši šawu wežaku zeetširdibas dehl? — Nu, nekas, nekas, — tagad tu baudiši šimtkahrtigā mehrā mihleštibas šaldumus, mihleštibas bešgaligo laimi!“

Tā runaja jaunais barons šon Bindars šawā mihleštibas dulumā, mihleštibas drudši, un gaidija ar leelu gaidiščanu uš šaulštes reetesčanu, uš šrehšlu, uš tumišcho nakti, kura beidsot ari nolaidās pahr mešcheem un laukeem, pahr kalneem un lejam, pahr upem un esereem, bet ari pahr Kalnapils kuplo leelo partu.

Naktš, aš, naktš, tu redši dandš,

Kas tur tewi noteek;

Tomehr šarvus behrnūs šaudi,
 Romodā las paleek.

Tu uweenam nestahsti,
 Šo tu redsi, fini.
 Noslehpumus nebahrsti,
 Pat ne wahrda mini.

3. nodaka.

Wiltigās mihlestības šekas.

Nakts, tumšā nakts ānkleja jau šen šarvus behrnūs, kamehr nekaitamas šwaigšnes šludināja šarvus košchos štarus uš aptumšchoto šemi un apstaroja nekaitamas pukites, krumus un kokus, tā ari burbutojušchos štrautinus un ari to wectinu, kurā jaunajam baronam nu wjadšēja ar šinamo jaunawu šatittees un aukletees mihlestības šlehti. Winas atšpogulojās arj klušajā Daugawā, kura rahmi tezedama, atgahdināja, ka nakts klušums eestahjees un ka wiša daba meerigi dušs. Bet lai nu gan tas wišs pateesibā tā bija, tomehr Kalnapils dšihwojamas ehlas durwis lehnām atdarījās, pa kurām išnahza kahds tumšchs tehls un notahpa pa leelajam trepem šemē un aišwiršās uš pils parka puši un las nebija nekās žits, ka mums pašihštamais pils ihpašchneeks, jaunais barons von Bindars, kuršch nu šteidsjās šinamās jaunawas rokās.

Kad wišch apšihmetā weetā noktuwa, tad tas tuhlin eeraudšija tumšchu tehlu, melnā, beesā šchidrautā eetinušchos, šehšcham uš weenu no augšchā mineteem šoleem. Ja gan, un šchis tehls bija Alma, wina šenkahrota škaištule, wina širds lolojums un auklejums, ja mihkota Alma, kura pamanijuši, baronu šam klah, ušlehzja tuhlin kahjās un metās pee jaunā wihra krumim, kuršch to nu zeešchi aplampis nobutšchoja waj šintu reišos, kamehr šchi wina aušis tšchukštināja:

„Pateizos, pateizos par tawam škaištajam dahwanam!”

„Naw japateizās, naw japateizās,” barons klušu balši atbildeja. „Tu jau man daudš wairak dahwini nekā es tew!”

— Paldees, paldees, ka eši turejuši wahrdu un atnahkusi

ſchurpu, mani tik beſgaligi aplaimot un mani ezejt ſchis ſemes laimes paradife!“

Reſkaitamas butſchinas atſkaneja tumſchajâ, fluſajâ nakti un abeju laime litâs buht neiſſakami leela.

Beidsot wiini norunaja nahkoſchu nakti atkal ſchepat ſatittees un tad wehl kahdas butſchinas, iſmainijuſchi, iſſchkirâs un aiſgahja kattris uſ ſawu puſi.

Kamehr tas wiis te notika un kamehr Waſta Almas wahrâ walſinaja un peeſtrahpa jauno baronu, tikmehr pehbejâ jau ſen atradâs droſchâ weetâ pee ſawa mihlâ Teodora tehwa brahla, kur wina pawadija fluſi un meerigi ſawas deenas un winai nebija ne jauſmas no Waſtas wiltibas pret Bindaru, ne jauſmas no wina mihleſtibas laimes brihſcheem.

Aiſriteja atkal wairaf deenas, kuras mainijâs ar tumſchajam ſiltajam waſaras naktim un kurâs barons wehl arweenu ar wiltigo jaunawu ſatikâs, to nepaſihdams un wehl arweenu noturedams par ihſto, ſtaisto Almu.

Tomehr ſchai wiltibai wajadſeja nahkt uſ ſawadu wiſſi gaiſmâ un tas notika zaur Waſtas tehwu Spaidi, ka ſawas meitas prombuſchjanu pa naktim bija pamanijis un nu eſahla to zeeſchaki uſtraudſit, kamehr beidsot winaam iſdewâs tai ſekot un wiſu noſtatittees un noklauſitees, ka ſinamâ weetâ noteel un ka tur teel darits un runats.

Eſahkumâ wiinſch gribeja waj nogihbt un nokriſt ſemê, bet tad ſanehmees dewâs ſawai meitai klaht nelabu, breeſmigu balſi kleezdams.

„Tſchuhſta, tſchuhſta, at ſche ir taru grehku ala! Tad ſche ir taſ kaps, kurâ tu beſlaikâ ſawu tehwu gribi eegrufſt? Palaidneeze, palaidneeze, noſt no manam azim uſ muhſchigeem laikeem! Ahrà no mana pajumta tu nelaimes un poſta behrnâ! — Kerahdées wairs manâs azis tu welna kalpone!“ Un tà kleezdams, wiinſch zirta Waſtai tahdus plikus pa auſim, ka wiſa apfahrtnue noplithſchkeja un pat' droſchſirdigais barons taiſijâs muht projam, bet kuram nu manigais Spaidis aiſjirtâs preeſchâ ſaſpeeſtu balſi eeſaukdamees:

„Ne pehdu, augſtgodats barona fungs! Gan ſinu ka eſmu juhju apatſchneekâs, bet tadehl ka eſat manu meitu, manu weenigu behrnu paweduſchi, gribu juhs noſit uſ weetas.“

Bindars bija tā nobijees, ka nespēja isrunāt ne weena wahrda ne ari pakustetes no weetas, kamehr Spaidis wizinaja leelu rungu pahr wina galwu, kuru tas teescham buhtu pahr- schtehlis, ja Wasta nebuhtu metušees starpā un šaturejuši uš- budinata tehwa rofu eebrehtdamās :

"Nošit mani, nošit mani tehws! Es, — weenigi es ešmu wainiga! — Es, es eewedu barona kungu kahrbinaschanā eewikinadama wīnu šawos mihlestibas-tihklos, un išbodamās par dahrņeeka Almu, kuru wīnch mihlē, bet ne mani. Ešmu pelnijuši nahwi, tapehž nošit mani, — nošit mani un ne wīnu."

Spaidis šajuka un atkahrpās kahdus šolus atpakat, itin tā gribedams pahrlikt, kas nu buhtu darams, kamehr Bindars, no pirmajam bailem atšwabinajees eesauzās :

"Ko?! — kas?! tad tu neesi wīs Alma, bet nejaukā Spaida kunga meita Wasta?! — Ko?! — kas?! — runa pateesību, jeb es tewi tuhlin nošchangsichu tu tšchuhka, tu negobigā lapša! — Runā, — runā, — warbuht ka tu tatschu esi Alma, kuru es mihlu un nesu šawā širdi! — Runā, runā! —"

"Es neesmu Alma, bet Wasta; redsat barona kungs, tur stahw mans tehws, kuru, aij leelas, karstās mihlestibas uš jums ešmu tik dšiti apbehdinajuši, bet ari juhs peewihluši un nešchegli peekrahpuši! Nahkat jel tuwati, barona kungs, nahkat jel šchurpu un nošchandsat mani, pirms neesmu pati cestrehjuši Daugawā un tur atraduši šew šlapjo kapu uš wīseem laikeem!" — Turpreti jaunais barons palehnu balši atbildeja :

"Gribu tizet, ka tu aij mihlestibas uš mani esi mani tik breešnigi peekrahpuši, tapehž tew nebuhs wīs mirt bet dših- wot. Nahž man lihdsi uš pili un paleezi arweenu manā tu- wumā, ehdi pee mana galda un dšeri no mana bikera, kamehr muhsu leetas nebuhs iškaidrojušchās. Es tew peedodu wīšu, itin wīšu. Warbuht ka warešchu ar laiku tewi pateesi mihlet un tad apņemt tewi par likumigu šeewu. — Nahž, eesim! Un kad Wasta nogida, ka barons runa pateesigus wahrds, tad wīnas širdi eewešās jauna zeriba, jaunās mihlestibas jaušmas, apehž wīra trihžošchu balši šazija :

"Barona kungs, gan juhtos šewi tā kahdu šleplawneezi un nedrihtstu uš jums ne azis pazelt, bet juhsu laipniba mani

vedroščina un juhu turums mani atspirdsina, tacehž paklau-
fischu uš weetas juhu laipnajeem wahrdeem, nahkat, eesim! —

Bet Bindars pret Spaidi pagreesees teiza :

„Spaida lungs, juhs nu paschi redjat, kur paleel juhu
meita ; — luhbsu neslumstat, juhu behrnam klahjees labi ;
bet juhs ispidbat wehl joprojam sawus peenahkumus, lai gan
gribejat nupat mani no fift. Lai nu wijs ir aismirsts un wijs pee-
dots. — Basta nahž un eesim. — Ar labu nakti Spaida lungs! —“

To teizis winsch panehma trihžofcho jaunawu sem rotas
un aishgahja projam, lamehr Spaidis aishwilkas jatreetts un
ishimis uš sawu dsihwolli.

4. nodala.

Jauuni pahrsteigumi.

Basta jutàs eesahlumà toti laimiga barona von Bindara
pili ; bet drihs ween tai bija japeedsihwo, ka ta toti maldiju-
sees un ka winas preeku smaideem japahrwehřchotees par afa-
ram. Wispirms winai bija jabrihnàs, ka barons, kuru wina
tatřchu til kahrsti mihleja, winas nemas wairš neaishakra un
par mihlestibu un mihlinaschanos nerunaja ne puřchuplehsta
wahrđina. Wina nogida, ka řchi wina azis neefot nefas žits,
ka weenigi wiltneeze un krahpneeze, kuru tas newareschot ne-
fad, nefad pateesi mihlet un zeenà un godà turèt. Wini gan
chda lopà pee weena galda un dšehra weena un ta pascha
„bifera“, bet barona nopeetnà řeja, lika tai arweenu řajust,
ka winas laimes brihřchi bija wehja uš wiřeem laikeem un ka
řchi pate neefot nefas žits, ka řeelu leela nořeedsneeze, kas
sem Almas newainigàs jaunawas wahrda til negeřligi riřko-
juřees. Bes tam wina pamanija ka řchi atrodotees řwehtitos
apřtahkos pee lam winai pahrgahja pahř wiřu meeřu
auřti drebuli, eedomajotees, to gan nu řazisřhot winas nelai-
migais tehws, kurfch pehž beidsameem notifumeem bija palžis
druhms, nopeetnis un isřlatijàs daudř, daudř wezaks, nekà
preeřch mas deenam atpakał. Un to wiřu wina padarijuři
gaur řawu nefawaldamo kaislibu, řkaidibu un beslaira mihle-

šibū. Un drihš ween ari wišī miiščas laudis rahdija uš
winaš, tā šafot, ar pirkšteem weens otram eetšchulstedomi ausis:

„Redš, redš, — tur eet barona mišlakā.“

Wina nogida ar bailem, ka winaš labā šlawā un godš,
neatgreesišchotees wairš nefad atpašaf un ka winaš tehws aš
leeleem širdschsteem cebrušschot beš laika šapā, tehws, kas šawu
weenigo behrnu bija pateši mišlejis, kopis un audšinajis, je-
wišchi jan tadehl ween, ka wina nelaika laulata draudšene to
winam bija mirštot atšahjušī, lā dahrgu, redšamu leezibu no
winu pašchu mišlestibas, no winu laimes un preeču laizineem.
Bet kas gan wina nu tagad bija? Wairaf nefas, lā ruhtš
ahdols tehwa mutē un ašī chršchi beš rošem wina trihzošchā
rolā. Wišī, itin wišī šahla no winaš pamāšam attrautes un
labāšī greešt winai želu nekā ar to šatiktēes. Ari winaš širdš
draudšene Karline palika pret Wastu arweenu wehšaka un
atturigaka, newaredama ašmiršī, ka winaš draudšene tai bija
šawus nodomus turejušī pašlehtus un weena pate uš šawu
rotu, teem dšinušces pašaf. Bet kamehr Wastā tā sehrojās un
graušās, tikmehr Bindars mekleja Almu, tā šafot deenā un
nati. Wišch ižgahja wairaf reišes weenā un taur pašchā
deenā leelajā pils dahrjā paštaigatees, gribedams to redset un
tad ar tahš ruuāt, bet šlaurā jaunawa bija eekriušī lā
akā, jeb pašudušī lā šapā. Winam eeshahwās šawadas do-
mos prahtā, proti: winch domaja un prahtoja, ka Alma teelot
šaut tur turcā pašlehta un ka šchim nu jadabujot wina
rolā, bet pirms winch to eeshahlot darit, japarwaižajotees pa-
preešchu pee winaš tehwa pār meitas brihnišchligo pašušchann;
warbuht ka šchis tad tischot šaidribā un warešchot drošchafi
rihtotees. Un to winch nu ari darija, dahršneekam Aštram
bargu balšī uššandams:

„Ehe wezais, domaju, ka ešat mans apakšneekš, waj ne
tā, Aštri?“ Aštris šairuhtās barona bargos wahrdus dširde-
dams un lehnu druzgin trihzošchu balšī atceija:

„Tā jau gan ir leekšlungs; ešun arweenu juhšu pade-
wigs šalps.“

„Dabi, bet pašafat man jel, tur atrodās juhšu meita Alma?“
Dahršneekš šarahwās, lā no tichuhtas kots un baitigu balšī
atbildeja:

„Deel—leels—leelstungs, mans behrns naw ſche.“ —

„Kur tad?“ barons brehza.

„Wina naw wairs te, — naw—naw wairs te,“ Aſtris ſtomidamees paſkaidroja.

„Runà wezais,“ Bindars ſkanu balſi eeſauzàs; jeb es tewi liſſchu nopehrt là ſuni!“ Schee wahrdi gahja wezajam wihrum dikti pee firds. Wina goda juhtas ſagrahba wina dwehſeli, un azumirkli paſuda wiſas bailes un baſchas, tapehž winſch diktu balſi eeſauzàs:

„Par ko mani pehrt? Ko gan es eſmu noſeedſees, ka juhs man peeſolat ſuna pehreenu?“

Bindars klufeja kahdas minutes. Winſch paſina itin labi weza ilggabiga, uſtiziga kalpa ſtingro, zeeto rakſturu, un no-gida, ka ar bahrdſibu nebuſſhot netas ijdarams, tapehž winſch lehnaku balſi atteiza:

„Wiſhtais wihrs, es jau to wehl neleeku darit; paſafat man titai, kur atrodàs juhſu ſkaiſtà meita Alma un mehs buh-ſim daudſ labaki draugi, nekà lihdi ſchim.“

Bet Aſtris nopectnu balſi jantaja:

„Paſafat man jel, barona kungs, kahda dafa jums gar manu meitu? Alma ir mans behrns un ar to peeteel. To-mehr gribu dot pateefibai godu un jums paſkaidrot, ka mana meita ir ſaderinajuſees ar ſkolotaja Lantroſes dehlu Teodoru un winas bruhtigans to aiſwedis droſchà weetà, lai to waretu paſargàt no juhſu patwarigam rokam, jo juhſu dahrgàs dah-wanas, kuras juhs manai meitai toreis atſuhtijat, runà deef-gan gaiſchu walodu par juhſu noluhkeem. Un nu juhs ſinat wiſu, itin wiſu. Iſdaratees nu juhs weeni paſchi; — man naw wairat ko teikt.“

„Ir labi, mans draugs, ir labi,“ barons Bindars ſa-ſpeeftu balſi teiza: „bet paſafat man tatſchu, uſ tureeni Teo-dors aiſweda juhſu meitu?“

„To es neſinu,“ Aſtris ſtrupu atteiza.

„Neſinat? — Tas newar buht. Tomehr gribu juhſu wahrdeem tizèt; paſiſhtu juhs là goda wihrum, kas neprot me-lot, tapehž gribu ari pret jums buht walſſirdigs un jums pa-ſazit, ka es gribeju darit juhſu meitu Almu laimigu un ja ee-ſpehjam, to galu galà apnemt par ſeeru. Un nu juhs ſinat

manus noluhkus. Nojcheloju toti, ka esmu nahzis par wehlu un ka juhsu meita nav wairs ņhe. Bet ko darit? — Nu, nahks laiks nahks padoms." Bet wezais Astris ņazija:

"Barona lungs, ko juhs teizat? — Ja nemaldos, tad juhs nupat ņazijat, ka eņat gribejuņchi darit manu meitu laimigu un tad galu galā to nemt par ņeewu? — Ja, ja, — tā juhs ņazijat; bet waj tad jums nepeeteek ar Spaida kunga meitu Wastu; wina jau tā kā tā ir juhsu ņeewa, jo ta atrodas ņwehtitos apstahkos. Wedat tatschu ņcho jaunawu pee laulibas altara un darat to laimigu, uņ ko tai ari ir pilna teeņiba un leefat manu meitu pilnā meerā."

Jaunais barons ņarahwās. Wina luhpas nobahleja un wina leelās bruhnās azis raudņijās stihwi uņ ņemi. Winņch bija zaur Astri wahrdeem tā pahrsteihts, kā nesinaja wairs ko teikt, ko ņazit; jo nu winņch wehl tikai dabuja pirmo reisi dņirdēt, ka wina noslehpums ar Wastu ir nahzis pee atklahtibas kauna ņtaba, dabuja ari pirmo reisi dņirdēt, ka Wasta atrodotes zeribās. — Wezā Astri wahrdi ņpeedās wina ņirdi, kā aņs nasis, tomehr ņanehmees winņch atbildeja:

"Astri, juhs muldat neekus; nebiju zerejis, ka juhsu wezā galwa apbalwota tik leelām ņantasijam, jo zitadi jums nebuhtu bijis eespehjamis ņchahdas blehnas ņperinat. Tikai to es wehl jums paņaku, ka katris dabuhs ņawu ņodu; nelaidiņchu neweenu garam, kas laupa manu godu un maneem noluhkeem ņtahjās zekā; — un uu ar Deewu! Schoreiņ peeteek." To teizis winņch aijgahja ahtreem ņoteem projam, duņmu un ihgunumu pilus, kamehr Astris winam noskatijās pakat wehņeem, ņpihtigeem ņmaideem, ņinadams, ka wina wahrdi greeņuņchees jaunā wihra ņirdi, kā abejās puņēs greeņigs jobens. — Un tas bija pateesiba; jo kad barons atradās atkal ņawās telpās, tad wina duņmas peeauga tahdā mehrā, ka bija jadomā, ka winņch ņaudejis prahtu.

"Tschuhņlas, lapņas, wahrnas, krautli," winņch brehza, "noņt, noņt wiņi no manām azim, noņt juhs deedelneeki un wegehki; noņt, noņt no manām azim juhs krahpneecki un wiltneeki, jeb es liņchu juhs wiņus pakahrt!"

Bar nelaimi winņch ņastapās ar Wastu, kurai winņch brehzi migu balņi uņbrehza:

„Do tu wehl ſche meklè, tu krahpneeze?! — Uhrà no ſchihm telpàm! — Tarwa perſona padara winas ſmirdoſchas! — Noſt, — noſt no manàm azim, tu deedelneeze, kaſ gar manu ſirdi dehl mihleſtibas tiſ uelauungi un negehligi ubagojuſi!“ —

Waſtas zeli eefahla grihlotees, winas ſeja peenehma ſal-
dſeltenu krahſu, kamehr winas ſtahws ſafima pee jauna wihra
lahjam.

Waſta atradàs ſtiyrà gihboni; bet kad wina atdarija at-
tal azis, tad ta newareja wairs itiu nelo ſaredſet, jo ap winu
walbija leela tumſiba un puwumu ſmafa ſpeedàs winas nahſis.
Wina ſajuta ari, ka ſchi neatrodotees wis tant kahdà gultà,
bet uſ zeeteem galderem, kuri ſpeeda winas ſahnus. Wina uſ-
lehza kahjàs un ſahka ſawu apkahrini rokam tauſtit, bet at,
— winas pirkſti atduhràs pret mitreem aukſteem muhreem, wina
ari nogida, ka wina neſtahwot wis uſ dehtu grihdàs, bet uſ
zeeteem mehſeem akmeneem. Nahwes bailes ſagrahba winas
dwehſeli; wina mehginaja kleeht, bet balſs ſaſpeedàs kaſlà, ka-
mehr baitu ſweedri parahbijàs uſ winas peeri.

„Eſmu paſudufi, eſmu paſudufi,“ wina domaja winſch
mani aprazis dſihwu ſchini bedrè! Kungs Deewſ apſchehlojees
par manu nabaga dwehſeli! — Nahz un atpeſti mani no
ſchihs poſta un nahwes weetas! Eſmu paſudufi, eſmu pa-
ſudufi!“

Un nu wina ſahka tauſtittees pehz durwim, kuras wina
ari beidsot uſgahja un mehginaja tahs atwehri, un — ai laime,
tahs ari atdarjàs, jo zaur Bindara ſteigſchanos un pahrklatiſchanas
winas bija palikuſchas neaiſſlehtas, — un deenas gaiſma ſpideja
pa tahm eelſchà un nu wehl wina tiſkai redſeja, ka ſchi atrodotees
wezajà liſku pagraba kurà ſenak bija uſglabati nomiruſcho
ſahrki, bet kuri nu jau ſen bija ſapuwuſchi un iſſchlihduſchi.
Wina eedrebejàs eedomadamàs, ka ja nebuhtu ſchihs poſta
weetas durwis bijuſchas wata, ari winai buhtu tã ſakot, wehl
dſihwai buhdamai, jaſatruhd un jaſabrnhk. Wina atwehra
plaſchaki durwis wata un redſeja ka wina bija gulejuſi uſ
lahdeem paangſtinateem dehteem, pah kureem nebija ne palags
pahrklahts, zaur ko wina nogida, ka ſchi eſot ſche koti ſtei-
dſoſchi oeneſta eelſchà un uſliſta uſ kaileem galdeem un ka
neſeji naw behdajuſchi par winas tahtlako litteni. Bet wiſs,

wijs bija notizis weenigi ar Bindara siuu, ar ta wihra siuu, fursch wijabā sūā wehlejšs kluht no nepatihkamās seewetes walā, no seewetes kas wiuu bija tif breehmigi apkaunojusi un peefrahpuši, tapehž nu wiušč ari isleetoja Wastās garo gihboni, pašlaidrodams, ta nelaimigā jaunawa esot patečē miruši un tad pahris uftizigeem wihtreem pawehlejšis lihđi behrn deenai, to eenešt nupat minetā lihfu pagraba. Wasta panahžās is pagraba drušziā ahra un štatižās uš pils dšihwojamas ehšas puši un redseja, ta winās gulamištabas togs ir walā un ta šchi warot pa to nepamanita eekluht minetā istabā eekščā, un šchis apštahklis bija preekšč winās no leela šwara. Wina pahrlka, kas šchāi nu wislabaki buhtu darams, waj palikt pili, jeb muft projam, projam uš žitu, šwešču weetu, kur pusahrpahrigā barona rotas newaretu to wairs aijšneegt. Wina bija pahreelzinajušes, ta Bindars netif ween winās nemihlē, bet pat eemihšt, tadehšt no palitščhanas barona tumumā, newareja buht ne runa. Pee tehwa ari ta newareja greeštees kuru tā tif dšili bija apbehdinajuši un šatreekuši, žif ween nerahtnis behrns to špehž darit; tapehž projam, projam plaščajā Deewa pašaulē, projam uš šwešču apgabalu, kur winās neweenszilweks nepašihšt un tadehšt ari newarēs uš wiuu rahdit ar pirkšteem. Wina gahja usmanigi leegeem šošeem uš preekšč u kamehr nebija nokluwuši pee augščā mineta loga, pa kuru wina eefahpa ahtri šawā gulamištabā eekščā, un kur ta šawas labafās drehbes šawahkuši, šataiņižās uš aišbehgščhanu. Ja, — un nu bija nelaimigai jaunawai jaščkiras no Kalnawils mihlām jaukām weetinām un weetām, kur ta bija pawadijuši tif jaukus un mihligus behrnibas un jaunibas laizimns nu jado-dās nesinamai nahtotnei preti, jadodās plaščajā wiltus un melu pilnajā pašaulē eekščā, turklaht wehl barona von Bindara nenoleedsjamām peeminām sem širbs.

Tomehr šo te wairs behdatees un šehrotees; — te wadždseja rihtotees un mehginat neredšetai atštaht pili, šo Wasta ari darija.

Un neweens neredseja winās aišbehgščhanu, neweens nepamanija winās rihtošchanos.

Wina bija deesgan pahrliziga un usmaniga un negahja wis pa parasto želu projam bet kihda pa žereem, sem kurlu šoku ja-

reem, pa maseem fahju zelimeem uš preešchu, kamehr nebija cekuwuši turwejà eglu mešchâ, tur wina drušzin apstahjâs gribedama pahrlift, uš furu puši nu dotees. Weidsot winas luhpas murminaja :

„Uš wakareem, uš wakareem, tur redšami tahlumâ leeli mešchi, tur, — tur warešchu wišlabaki pašlehptees, kamehr, nebušchu djemdejuši, kamehr nebušchu pamatigi pahrlifuši, tur galigi palift.“

Un nu wina dewâs pa eglu mešchu uš wakareem, un kad taš beidsâs, tad wina steidsâs kahdam neleclam klajumam pahri un tad eegahja atkal kahdâ leelâ biršê, pa furu wina nekawejàs dotees uš preešchu, lai gan pati bija noguruši lihđ nahwei, tomehr wina neapstahjâs pirms krešla nebija metušees un nebija eefahzis tumšt. Bet pirms tumšchâ naktis išplehta šawus melnoš špahrnus pahr mešcheem nu laukeem, wina išnahza atkal iš mešcha laukâ un eeraudšija kahdu neleelu šeena šchkuni, kurâ atradâs šaušs šeens un kuršch nu peedahwaja nogurušchai zetotajai pušlihđ patihkamu naktšmahju.

Wina usrahpas gar paššcheem lihđs juntam un tad eelihda pa walejo pašpahrne šchkuni cekšchâ, tur winu usnehma šaušs miškšis šeens.

„Baldeews Deewam,“ wina murminaja, „tagad warešchu meerigi išguletees un tad rihtâ dotees tahlaf.“

Wina apšedšâs ar kahdu leelu lakatu un drihš ween aišdarija azu wahkus un meega mahmulina eekehma to šawâ klehpi.

Duši, duši, kas war šazit,
Ko mums rihtdeenina doš ;
Warbuht waj'djês afram šlazit
Waidšinus, — kad usmostos.

Tomehr kamehr swaignes šmaida
Augšchâ, uš mums mihligi,
Tikmehr zerib' firdi šwaida
Šaweem preekeem wehligi.

Tikmehr jatiz ka wehl Deewam
Wišas leetas špehjamâs ;
Un ka tikai winam weenam
Šaatsdobâs, jamehlâs. —

5. nodata.

Brihumi šveščajâ meščâ.

Saulite jau bija uslehtuši, tad Wasta ņenâ ņchuhui nĭmodâs un tuhlin ari ņataiņĭjâs uņ tahtlakzefoņchanu. Wina nolaidâs gar ņinamo paņņchi atkal ņemē, paņehma ņawu paleelo aiņĭaini rotâ un eņņahka dotees uņ tuwejo meņchu, kurâ wina uņgahja ņahdu paņņchauru weentahriņchu brauzamzeku, pa kuru nu wina gahja droņchi ween uņ preeņņchu lai gan ta neņinaja, kur tas beigņchotees un kur wina tad atradiņchotees. Un lai gan ņlahpes un iņņaktums winu mozĭja, tomehr wina par ņcheem cenaidneekem maņ ween to behdaja, zeredama drihĭ ween nokluht ņahdâs ņemneeku mahĭjâs. Bet aņ, tahtdâs nerahbijâs winas azim wiņ tif drihĭ, kâ bija zerejuņi. Saule ņahweja jau puņdeenâ, bet wehl nekur neparahbijâs glahbdama oņta, lai gan wehl ar weenu zelņch atradâs ņem winas ņahjam, pa kuru wina tranzâs uņ preeņņchu, ņif ahtri ween waredama un ņpehdama. Un, — ai preeņs, — wina ņadņirdeja tahtu ņunu cereeņchanos. Wasta ņaehma wiņus ņpehtus kopâ, gribedama nokluht pee zilwekeem, pirms ņlahpes uu bads to galigi no- gurdinatu.

Beidņot wina ceraudņĭja ņahdu mahju, ap kuru bija ap- taiņĭta labi augņta ņeha, kurâ atradâs plaņchi wahrti, kuri ņchimbrĭhņcham ņahweja waĭâ un kuros diwi leeli ņuni ņpehle- jâs, weens otru gumņbidami un reiņu reiņam uņņleedamees ņahwus.

Wasta apņtahjâs un ceklepojâs, gribedama iņĭnât, to gan ņchee mahĭas-ņargi buhņchot darit, ņchihs ceraugot. Un wina nebija wiņluņees. Uņmanĭgee kustoni paņlatĭjâs uņ ņweņcho buhti un eņņahka diņti reet bet ari dotees winai wirĭu. Wasta eebrehĭjâs un gribeja ņkreet projam, bet tanĭ paņchâ azumirĭli, iņņkrehĭja pa mahĭas durwim ņahda jauna ņeeeweete laukâ apņauza ņunus un ņeidĭjâs ņweņchajai jaunawai preti, kura nu nokrita ņemē, wahju balņi eņņauņdamâs:

„Uhdeni, uhdeni!“

Un kad wina to bija dabujuņi, tad atkal luhdĭjâs:

„Dodat, dodat man gabalinu maiņes!“

Un kad wina ari to bija dabujuņi un eebaudijuņi, tad

ween wehl títai ta uszehlás lahjás un usstatiija, platam azim, farou jauno flaissto labdareeni, pee lam wina flati cebrehjás, eefrita jaunás-feeweetes rolás un flusu, kustinatu balsi sazija:

„Alma, Alma, — waj teešham juhs ta ešat, jeb waj man parahdás títai juhsu gars!“

„Ja gan, jaunfundsje, ešmu Alma, Kalnapils dahrsneeka Uštra meita. Un ja es nermalbos, tad juhs ešat pilspahrwaldneeka Spaida kunga meita Wasta.“

„Tà ir, — tà ir, —“ Wasta trihžošču balsi atbildeja; „ešmu nelaimigà, atitumtà Wasta, kurai tagad jameklè pæfwehrums pee fweščeem zilweteem. Tomehr šche es newaru palikt, šche nedrihštū usfuretees, jo mani nošegumi ir par daudš leeli, kurus ešmu sem juhsu wahrda padarijušī, un tee newar man nekad tapt peedoti!“ —

„Wasta,“ Alma sazija, „juhs ešat par daudš šatrizinaia, jums wajaga wispirms atpuhštees un atšpirdsinatees, tad títai wehl runašim taškati par tagadejam tà pagahjušcham lectam. Eešim istabà, tur warešim isrunatees.

Un kad tas bija notizis, un Wasta atšpirdsinajušees eebaudidama no preešchà likteem ehdeeneem, tad ta pastaštija Almai wišu, itin wišu galu no gala kas Kalnapili bija notizis un to šchi pati sem Almas maškās bija isdarijušī. Wina nepašlehpā tai itin nekō; bet kad wina bija pabeigušī štahtit, tad ta uslehzā lahjás, eesautdamās:

„Un nu laujat man eet; newaru šche ilgafi kawetees, jo mani grehfi eet pahr manu galwu un mani pahrkahpumi ir wairat, nekà šmiltis juhmalà.“ Turpreti Alma sazija:

„Ne, ne, — jums japaleek te, pirms neuhšat pilnigi atšpirgušchi un apdomajušchi, kas jums nahtotnè darams. Nahtat man lihdi, leekatees manà gultà un mehginajat cemigt. Jums gan ir leelas behdas, bet Deewš winas war šaldinat un eelect meeru juhsu nelaimigajà, šadragatà širdi.“

Wasta paklaufija mehmi Almas, usšajinajumam, eeliktš Almas gultà un drihš ween aišwehràs winas azis un maigs meedšinjch atšpirdsinaja winas meesu un dwehšeli. Bet kamehr Wasta guleja, itkmehr Alma bija isgahjušī ahtrà, cegahjušī fluzajà puku dahrsinà, nometušees zetos un peeluhšia ilgi, ilgi Deewu. Wastas šahitijumi bija winas dwehšeles diilumus

faustinajuschi un winas, firds pamatus fatihzinajuschi. Wina faprata Wasas jahpos, wina ari nogida zil ahtri zilweks war frist, ja winisch neturas zeeschi pee tizibas pilareem un nemekle Deewa fwehtos wahrdos ihsto zeku, pa kuru fristigam zilwekam jaect kamehr tas naw aissneedhis leelo gala mehrki, tas ir: kamehr winisch naw eemantojis leelo uswaras fromi un naw cegahjis Deewa walstiba un panahjis muhschigo dschwibu. —

Kad wina isnahza atkal is masa dahsina, tad winas atkal kaut las druszin ustrauza. Wina eerandsija lahds ratus leclajeem wahrteem turwojamees, kuros sehdeja lahds jauns wihrs, kurisch winai nahza, jau par labu gabalu, pasihstams preekscha.

Bet kad rati eeriteja neleelaja pagalmā, tad ari Alma eefleebjas, eelehza ratos un eekrita jaunā, brascha wihra rotās, jo tas nebija nekās gits, tā weenigi winas dahrgais Teodors, winas likumigais bruhigans. Winas laime bija leela un winas preeks neissakams. Ari Teodors speeda sawu saldo lihgamianu pee fruhim, pee sawas islahpuschas firds un nobutischoja to uestaitamas reijes. —

Bet kamehr tas wijs te hweschajā mešcha widū notika, tikmehr barons von Bindars ahridjās un spahrdijās ka ahrprahtigs. Nekas tam wairs neisbewās, isnemot Wasas nogahdaschanu pee malas, turpreti Alma bija un palika pasjudni. Un kad winisch eedomajās, zil gudri un apkehrigi Teodors esot rikhojēs un Almu aigahdajis drošchā wectā, tad wina dusmas nī to palika til leelas, tā winam tiso tā nepahrplihja schulis, pee kam winisch noswehrejās un nodcewojās Gankrosem tā ari deklam Teodoram nahwigi atreebtees. Tomehr ar scho nodomu winam nepectika; winisch eesahla ari prahtot, wai schis tā nekā newaretu isdibinat un ispehtit, kur tatichu Alma atrastos.

„Ah, — ah,“ — winisch gari wilkdams fazija, „pasautschu sawu ischuhstu, sawu schelmigo, ismanigo wagaru; tas jau sina, tā fakot, wijs noslehpunnus. Ai, muftis, kapehz neefmu to darijis agraki? — Haha, tā buhs labi, tā buhs brangi, tikai jau scho rakari dabuschu Almas wehdas useet.“

Un to winisch ari darija un drihī ween stahweja wina preekschā druknis wihrs, farkanu, apalu, gludu noskuhstu isju, ap kuru beesajām luhpām rinkojās sawadi smaidi, kuri lika

nogit, ka winſch eſot ſawâ arodâ droſchs un iſweizigs, un tad barons apjautajâs dehl Almas dſihweſ weetu, tad winſch gluſchi weenaldfigi atbildeja :

„Veelſtungs, kas tur ko neſinat, brauzat ween uj M. pagſtu, tur dſihwo Teodora tehwa brahliſ, tur wina buhſ un zitur neſur.“

Bindaram nokrita lâ ſwiſni no azim. Winſch atlaida ſchehligi ſawu uſtizamo kalpu, eedodams tam kreetnu dſeram-naudu, peeſihmedams :

„Baldees wagar, paldees par pakalpojumu ; zitreiſ dabuſi wehl wairaf.“

Un ar to ſaruna beidsjâs.

Kad Teodora un Almas atkalredſeſchanâs preeki daudj maſ bija noſtahjuſchees un tee roku rokâs eegahja glihtajâs dſihwojamâs teſpâs, tad ari pahrnahja no meſcha mahjâ, meſcha uſraugs, Teodora tehwa brahliſ Waldis, kas Teodoru ceraudſijis, koti preezajâs par wina nezereto ceraſchanos un ſpeeda winam firſniigi roku, ſazidams :

„Zit laimigam newajaga tahdam zilwekam buht, kam Deews peeſchſihriſ labus, ſmuidrûs behrnûs. Man wiau nam, tapeh3 nelaidiſchu wiſ terwi til drihſ projam, lâ tu domâ. Tew japaleef wairaf deenas pee manim un jacepaſihjtâs ar ſawu dailo lihgawinu.“

„Baliktu waj wiſu muhſchu pee tewim, ja man nebuhtu ſwehtdeen jaſpehlê baſnižâ, tehwa weetâ, ehrgeles, tapeh3 ka winſch ſchoreiſ tahds ſaſlimiſ. Tomehr deenas diwas jau nu gan waru palikt.“

„Dabi, labi, paldees ari par tahm paſchâm,“ Waldis paſſaidroja.

Ari Waſta uſzehluſees apſweizinja jauno wiſtru un wezo Waldi, gan ſaunigam azim, tomehr deesgan droſchi, jo Almas pirmitejee wahrdi bija atraduſchi labu weetu winas ſirdi un wiau daudjmaſ apmeerinajuſchi.

Un nu eeſahktâs preeziga, laimiga kopdſihwe un weena ſtunda aiſriteja peh3 otras lâ puinu ſpahrneem. Un tad ſaulite laidâs, kad beidsjot wiſi dewâs pee meera, tad wehl Teodors un Alma ſehdeja ahrâ, maſajâ puku bahrfinâ ilgi, ilgi zeeſchi apkampjuſchees, ſaldus, mihtlûs wahrbinus weens otram paſazi-

dami un weens otru eebrošchinadami, nešchaubitees, ja ari lahbs nelabwehligs liktens stahtos wineem zekâ un draudetu tos šchirt un wiau laimi ahrdit.

Beidsot ari wini gahja pee meera.

Un kad rihtâ šaulite wiaus atkal mobiuaja, tad preeks un lihgmiba laistijâs uš jauno kaušchu ņejam un wiau azis atšpihdeja mihleštibas laime, mihleštibas ņaldâs zeribas stari.

Beenahja pusdeena, bet lihds ar to kaut kas ņewiņchs; jo ņuni eerehjas un ņpilgti rati eeriteja Laukroņes ņehtâ, kuros ņehdeja Kalnapils ihpaņhneeks, barons von Bindars. Alma gan gribeja behgt, bet bija jau par wehlu, jo Bindars to jau bija pamanijis un tuhliâ ņweizinajis. Uštraukums un ušbudinajums bija leels, jo katris ņinaja, ka lihds ar ņchi kunga eeraņhanos ņazelņees pahr wiau galwâm breeņmigi negaiņa mahloni un ka katram jaņagatarwojâs uš zihnu, lai ari tad galu galâ notiktu kas notidams.

Bindars iņlehza ahtri iņ rateem un ņteidjâs pee Almas, kura trihzeja lâ apņchu lapina un newareja ne no weetâs pakustetees. Bet pirms Bindars tai paņpehja ņneegt roku, Teodors aiņjirtâs baronam Bindaram preekņchâ, eesauldamees: „Barona kungs, juhs gan buhņat ņtiipri pahrņlatijuņchees ņchihs jaunawas ņinâ kura ir mana, ne juhsu bruhte. Luhdsu greeņtees atpakal un apņweizinât zitu lahdu jaunkundņi, par peemehru Spaidena kunga Waņtu, bet ne manu Almu.“

„Noņt no zela, ņalknahbi“ barons Bindars eebrehzâs!
„ņchi ir mana, ne juhsu darņchana; noņt no zela!“

To teizis wiņņch eegruhda ar duhri Teodoram ņahnos, gribedams ņew taiņit brihwu zetu pee Almas.

Bet nu ari peeņteidjâs wezais Laukroņe Bindaram klaht.

„Teodor, ņchurp ņtrikus!“ Pa tam barons mehginaja turetees Laukroņem preti, bet tiklihds ņchis pazehla roku, no-dimdeja gahņeens uš Bindara ņprandu.

„ņche buhs groņchi,“ Teodors eesauzâs, paņneegdam ņawam tehwa brahlin minetos walgus.

Bet nu, Teodor, panem tur iņ atwiņktnes papihri, tinti un ņpalwu un ušrakņti wiņu, ko es tewim diņteņchu preekņchâ. Teodors paņlauņija uš weetas Laukroņes mahņeenam, panehma papihri, ņpalwu un tinti un noņchdas pee galba, ušrakņit wiņu,

to ſcha tehwa brahliſ tam buhſſchot ſazit preeſſchâ. Turpreti barons eeruhzâs:

„Suni, laiſchat mani walâ, zitadi juhs noſchhangſchu.“

„To juhs warat darit ar ſawu Waſti, bet ne ar mums,“
Laukroſe ſtingru balſi atteiza; „bet nu Teodor, rakſti nu ſchita:

Zaur ſcho eſ apakſchâ rakſtijees apleezinu, fa eſmu paſchâ deenas laikâ eelaufeſ R. muſſchâs meſcha uſranga, Laukroſes, mahjâ, gribedams nolaupt tam to no wina brahla dehla Teodora Laukroſes uſtizeto bruhti, Kalnapils dahrſnecla Aſtra meitu Umu, un kâ eſmu pee ſchi negehlige darba iſſchahwis uſ mineto meſcha uſrangu ſawu piſtoli, par to eſ no ta dabuju ſahdas plautas, un ka eſ pee tam apſolijos, wairs nefad wina kluſo mahju netraužet un liſt, tiſlabi augſchâ mineto jaunawu, kâ ari winaſ bruhtiganu, Teodoru Laukroſi pilnâ meerâ, turklaht apſolidamees, prezet to no manis paweſto jaunfundſi, Waſtu Spaidi, un dſihwot ar to meerâ un ſaiizibâ, kamehr muhs Deews nebuhſ ſchſchiris zaur laizigo nahwi.

Meſcha uſranga mahjâ,

Kalnapils ihpaſchneekſ

14. auguſtâ 18—.

barons u. t. t.

„Nu waj parakſtijat ſcho dokumentu, barona kungs?“
Laukroſe waizaja.

„Bitu gan, bet to teikumumu par Waſtas prezeſchannu ne; jo wina naw wairs dſihwa bet miruſi un trahpneezi eſ nelad nenemiſchu par ſewu,“ Bindars duſmigu balſi atteiza.

„Ne, ne“ Laukroſe ſajija.

„Manis pehz,“ barons eeſauzâs; „atraiſat man roſas, lai waru parakſiit ſawu wahrdu.“

„Nu tâ pareiſi,“ wezais Laukroſe peemetinaja.

Teodor, atneſſ ſchurpu maſo galdu un nolcez to barona kungam preeſſchâ, beſ galda, ſpalwas un tintes jau iſtiſt newar, — tâ, — tâ, — un nu nahz un atraiſiſim winam labo roku walâ, bet kreiſo tureſim wehl arweenu zeet, jo kaſ gan war galwot, kâ kungs ne-eejahſ atkal trafot, — nu, — tâ, — tâ, — rakſtat nu rakſtat, barona kungs, luht, nu tâ, — tâ, — wiſſ jau eet pareiſi un pa ſahrtam. Nu paldees, — paldees, barona kungs, kâ paklauſijat un manu preeſſchlitumumu

peenehmat. Un mehš juhs eenešim ratos, atraišim jums rokas un kahjas un tad warat bräuft laimigi mahjup."

"Luhdju nonemat man tuhlin šaites; mans kutšcheers nedriškst mani rebjet, šašcetam rokam un kahjam; apšolos, lā es jums neweenam neko nedarišchu, bet lišchu juhs wišus pilnā meerā.

"Tā, — tā," wezais Laukrose teiza; "Teodor, nahz, laidišim barona fungu walā, wišch jau mums neko nedarišchot."

Walqi tita atraišiti, bet Bindars nezehlās wis tuhlin wo krehšla augšchā, šajidams:

"Gribu wehl ar jums parunāt kahdus wahrduš. Wisvirms nerunajat ne wahrda par Wastu jo ta ir miruši un rihštā buhs winai behres; ešmu jau ari novirzis Rigā gresnu šahrku ar šeltitām kahjam un šeltitu kustu. Wina nomira un ir laimigata, nekā mehš."

"Šleptawa!" kahda nejauka balšs aij gultas aiškareem eečajzās, un pehž tam tuhlin parahbijās ari Wastas tehš.

"Šleptawa," aiškaneja par otru reiši; bet kad Bindars cecraubšija Wastu, tad wišch tā išbijās tā tiko nepašauđeja šamanu. Wišch ušlechza aštri kahjās eekleegdamees:

"Glahbjat, glahbjat mani, gari, gari! Wastas gars mahzās man wišū!" Wišch nu škrehja uš durwju puši, bet patrita wairal reišes pee semeš arween bailigu balši eekleegdamees:

"Glahbjat, glahbjat mani! Ešmu pašudis, ešmu pašudis!"

Beidšot tatšchu wišch šašneedsa ratus, kuros wišch eemetās aštri eekšchā un aišbraunza aštri jo aštri projam, nepašatidamees ne atpašal, šamehr wezais Laukrose gribeja waj plihšt aij leelajeem šmeekleem, wišch šmeħja garu, garu šmeħjeenu, ložidamees waj lišbi pat semei, pee tam arweenu eekšaukdamees:

"Tas bija labi, — tas bija brangi, — tā, — tā, — nu tatšchu bušim reiš no šeturwena walā! — Ša—ha—ha,—ha—ha—ha!"

Un šchee nu bija šwešchajā mešcha brihnumi, kurus reti kahds peedšihwo.

6. nodala.

Barona Bindara atreebšhanās.

Kad Teodors atbrauca mahjā, tad viņš atrada ņāvu
vezo tehvu daudš wahjaku, nekā to bija atstahjis.

Kad viņš eeraudšija ņāvu dehlu tad tas wahju, bet laipnu
balši ņazija:

„Ak dehls, tas ir labi, ka esi atkal mahjā man eet ņikti;
juhtu it labi, ka manas stundinas ir ņaititas.“

Un Teodors uš tehvu paņtatijees, eesahka ņehli, ņehli
raudāt; jo viņš pamanija itin labi, ka wina mihtais tehws
runajot pateesigus wahrdus. Wina ņeja bija peenehmusi lihku
krahju, wina azis bija dšiti, dšiti eekrituņčas, kamehr wina
kruhtis zilajās ņmagi jo ņmagi.

„Neraudi wis mans mihtais, wezais Lautrose ņazija; es
ņchtiros preezigi no ņehis paņtaules ruhpem un raišem. Neraudi wis,
Teodor gan Deews par tewi gahdās, tāpat kā par mani viņš
apņchelojees wiņu zauru muhņchu. Ai, Teodor, ešmu ar ma-
ņumiku eesahjis dšihwot, ešmu ari kahwees ar kruhtumu un
raišem, tomehr neešmu nekad zectis badu; Deews lika man
arweenu atraņt peenahkoņchā laikā ņāvu graudinu un luhņ,
tagad waru tew tathju kahdas nekahdas mantibas atņahņ.“

„Mihtais tehws,“ Teodors raudoņchu balši atbildeja, ne-
gribu nekahdas mantas, ja tikai tu ween paliktu atkal drih
weņels.“

„Ne, ne dehls, weņels wairs nekluhņchu; ešmu jau ari
pagahjuņchā nakti noņapnojis, ka aiseeņchu no ņehjeenes. Es
gahju pret kahdu toti ņahwu, bet waren ņkaiņtu kalnu, un jo
augņtati es kahpu, jo mihtligats gais ņalika, pildits ar ņaldam
debeņchligām ņmarscham, bet beidsot, kad jau biju gandrih kalna
galā, es pazehlu ņawas azis uš augņchu un eeraudšiju taru
mahiti, ņāvu weaņmirstamo ņeeru, uš balteem, ņpihdofcheem pa-
kahpeeneem ņahwam tik ņkaiņtu, tik jaunu, tik mihtligu un pee-
wilzigu, kā wehl nekad. Un wina leezās man lehni preti
maigu, laipnu, toti laipnu balši ņazidama:

„Nahz nu nahz, mans mihtais Karli; ešmu deesgan
ilgi uš tewi gaidijuņi.“ Un wina ņneedsa man roku preti un
palihdņeja man uņahpt uš baltajeem pakahpeeneem. Kad tas

bija notizis, tad dširdeju engetus dšeedam, tiš jauki un mišligi, ka manas kruhtis pildijās neišsakameem preekeem, un ari es eesahku dšeedāt, wežo pašihstamo dšeesmu:

„At kaut man tuhštostch mehles buhtu
Un mute tuhštostchahrtiga,
Kā Deewa teizejos es kluhtu,
Pat pirmā, pirmā weetinā.
To ar to Deewš man šehlojis,
Tat wehl nebušchu išteizis.“

Bet peeheidsameem wahrdeem es atmodos un atrados wehl arweenu šhepat šavā gultā. — Tomehr nu tatschu sinu, kā man jamirst un ka pehz tam ee-eešchu debesīs, kur tad šatīšchjos ar tawu mahiti, šawu šewu, kura jau man toreij mirzama šazija:

„Ketas, mišlais Karli, ka mums jāšchīrās; gan debesīs atkal šatīšimees; es gaidišchu us tewi, kamehr ari tu nebušhi eegahjis Deewa Tehwa godibas walstibā.“ „Un tā nu wištas peepildisees, ko wina toreij šazija. Bet nu dehls, ej un leezi swanit šwehtwataru, ir jau laiks; bet lai swana tā pa-ilgi, gribu wehl reij noklaušitees šwehtajās basnizās šwana šlanās.“

Teodors išgahja dšili kustinatu širdi no šlimneeka ištabas, paredsedams un nogišdams, ka tehwa štundina ir klahit un ka drihs ween wina laipna mute, kura šavā laikā runajuši tiš daudš pamahžoščus wahrduš nu šlehgšchotees us wišceem laikeem, un ka wišch šawa labā tehwa peršonā pašaudesčot neween labu tehwu, bet ari uštizamu draugu un padoma deweju. —

Drihs pehz tam eesahka basnizās šwans šlanēt un wezais Laukroše usmanigi klaufitees, kamehr Teodors cenahza atkal eekščā un apsehbas pee šawa tehwa gultas, gribedams baudit wehl wina tuwumu, kamehr tas wehl dšihwš.

Bezais Laukroše šalika rošas un eesahka škaitit:

„Krištus man' dšihwibina,
Man nahwe auglūs neš;
Es turoš ween pee wina
Ar meer' aišbrauzu es!“ u. t. t.

Tad atkal:

„Mahjās, mahjās steigsimees,
Tehwa mahjās labi klahjās“ u. t. t.

Bet nu, ari eenahza wina wezīgā mahja Kate un brahli
uļ zela juhtim redsedama ņchehlu, raudoņchu balņi eesauzās:

„Brahlit, tu nu gan gribi no mums ņchirtees, at, kā
man tewis ņchehl,“ — tahlal wina netika, jo winas balņs aij
ņahpem aistrahwās un aņaras riteja aunaņam pahr winas grun-
baineem waigeem, kamehr winas brahta kruhtis eesahka lehnati
un garaki zilatees, kamehr beidsot tahs palika meerā un wezais
ņalnapils draudņes ilggadīgais ņkolotajs, ehrgelneeks un ņchē-
sters bija beidsis dņihwot, beidsis zeeņt, ruhpetees un strahdāt.

Un kad rihtā weetejais mahzitajs paņludinaja draudņei,
kā winas wezais ņkolotajs un ehrgelneeks eņot aijmidņis uļ
muņņchigo duņu un leetot to ņweizināt, tad wiņa draudņe eesahka
dikti raudāt, un kad winam par peeminu tika ta dņeeņma dņee-
data:

„At Kungs leez manu dwehņelit,
Teem eng'leem jauki aijwadit, u. t. t.

tad tā tika wairal norandata, nekā nodņeedata. Tāpat ari
behru deenā ņapluhda tiņ daudņ laudis kopā kā wehl nekad.
Wiņi, wiņi wehlejās pawadit wezo Laukroņi uļ kluso Deewa
dahrņu, ņwehto meera weetiinu.

Bet uļ wina kaju nodereja tee wahrdi:

„Kas mihleņtibu ņchj, tas mihleņtibu plauj.“

Mums nu gan wjadņeja domat, kā Teodors palikņhot
tehwa weetā par ņalnapils draudņes ņkolotaju un ehrgelneeku,
bet tā nenotika wiņ. Barons von Bindars bija ņlepenibā par
to gahdajis, kā jawehlot zits, labaks ņkolotajs, nekā Teodors
eņot un kā ņchis jau preekņch walejās weetas eņot iņredņejes
kahdu waren labi iņglihtotu jaunelli, kurfch latrā ņinā pahrspeh-
ņhot deesgan neweiklo Laukroņi. — Gan weetejais mahzitajs
pretojās ņchim nedibinatam preekņchlitumam, bet ko wiņņch
tur daudņ wareja darit? Wiņņch jau ari negribeja ņanihstees
ar ņawu kaiminu Bindaru, kurfch winam nedewa meera,
kamehr baņnigas konvents nebija iņraņņiits dehl jauna ņkolotaja,
ņchleņtera un ehrgelneeka wehleņchanas, un nedewa meera, ka-

mehr nebija wina preeſchâ ſtahditais kandidats iſwehlêts un ſinamâ amatâ eezelts; protams par atreeſchanoſ Teodoram, kuram nu bija drihs ween jaatſtahj weeteja draudſes ſkola un jamehgina kaut tur zitur dabuht tamlihdſigu weetu.

„Ai, un zif gruhti winam nahzâs ſchirtees, no mihlâs paſpahrnes no ſkolas telpâm, kurâs wiſch bija ſawas behrnibas un jaunibas gadus pawadijis, un pirmâs ſkolas mahzibas baudijis. Bet ko darit? Winam jau nebija nekahda teeſiba draudſes weeteeku nolehmunam pretotees, tapeh3 wiſch jagatawojâs uſ aiſeeſchannu projam, lai gan wehl neſinaja, uſ fureeni?”

Wiſch aiſgahja pee wezâ dahrſweeka Aſtra aprunatees, tas gan nu ſchim wiſlabafi buhtu darams un uſ kuru puſi ſchis nu gan waretu greeſtees; bet wezis nebija wiſ wairs tiſ laipnis un labwehligs pret Teodoru kâ ſenaf, un kad wiſch iſluhdjâs no tã padomu, tad tas ſarautu peeri un azis ahtri mirkſchkinadams atbildeja:

„No tew nu waru ſazit un kahdu padomu dot? Luhto tiſt kahdã weetã eeſchâ un tad taiſi kahſas. Ilgam tahs leetas jau nu tã newar eet. — Saki man, Teodor, waj tad tu nemaf neprati peelihſt mahzitajam un palikt ſawa tehwa weetã; waj ſini, ka eſ nebuhtu tew nekad dewis ſarou meitu, ja buhtu ſinajis, ka tu iſkritiſi no ſchihſ weetas ahra. — Skaut kahds ſweſchimeeks to war dabuht, tiſai tu ween ne, un tas wiſ nahf man tã ſweſchadi preeſchâ.“

Teodoram ſpeedâs ſchee wahrdi kã aſſ naſis ſirdi; tee jau nedewa winam nekahdu padomu, bet gan drihſaf to norahja un draudeja winam atuenit dahrgo lihgawianu. Wiſch nu ari pirmo reiſi ſawã muhſchâ eeſtatija, kã wezafi laudis tiſai tad ween jaunos goda un mihlõ, ja ſchee atrodâs labâs, eeneſigâs weetâs un toy no laudim zeeniti un godati. Wiſch nu gan mehginaja ar Aſtri ſchâ un tã iſrunatees, bet wezais bija un palifa tahds ſarwads, tahds atturigs un winam bija no tã jaatwadâs ar pahrlleezibu ſirdi, ka wetſcha ſirſchu dſir-nawas ne-eet wairs ſahrtigi un ka tas noſchello winam apo-lijis ſawu meitu Almu dot par ſewu. Weeta pagalam, bruhte tã ſafot uſ puſrata, waj tahs nu gan nebija deeſgan leelas behdas jaunajam, nenoruhditam wihram? Domehr mahjup

eedamam, winam eesitās kahdas pašhstamas, garigas djeemas
wahrbi prahtā, kuruš wina tehws bija kritiškos apstahklos at-
rasdamees, daudj reišes djeedajis, proti:

„Kam mana ģirds tā behdajees,
Kam gribi til daudj raijetees,
Ko ehst un gehrbtees buhs? —
Ustizees šawam Deewam ween,
Winsch gahdā wehl scho baltu deen'.“

Ari Teodors atfahrtoja šchos tizibas pilnos wahrduš,
un winam palika daudj, daudj weeglaki ap ģirdi, ja, — wina
luhpas nemitejās kustetees, bet pahr winam pluhda pateizibas
wahrbi, pateizibas luhgums, par wišu labu ko Deews winam
lihdj šchim bija dewis un winu pašchu daudšreij til brihniskīgi
wadijis un šargajis. Un kad winsch eegahja školās telpās,
tad winsch jutās kā no jauna peedšimis un pahr wina luhpam
gahja atkal:

„Tas šungs ir mans gans, man netruhts ne neeka,“ —
un tad atkal:

„Ko pašauļe man doš?
Lai patur šawu mantu
Ta naw wis pilniga,
To turu par negantu“ u. t. t.

Teodors nogida, ka wina eekšhejais zilweks peenemās
špehkā un ka wina dwehsele eejahst brunotees ar tizibas bru-
nam; winsch šajuta, ka Deews winu neatstahšhot un ka tas
ejot tas weenigais, ihstais padoma dewejs, gruhšos behdu lai-
kos, špaidigos apstahklos.

Winsch nu ari apnehmās tuhlin braukt pec šawa tehwa
brahta un ar to par wišam leetām išrunatees un tad tikai
wehl riškotees.

Un tas bija pareiši.

7. nodala.

Diwu breesmigu eenaidneeku zihua.

Kad jaunais barons Bindars bija no šchwešcha mejšcha
zeemošchanos atbrauzis atkal mahjā, tad wina pirmais darbs
un ruhpes bija, Wastu zif ahtri ween war paglabāt, jo

winsch patecē domaja, ka tā esot mirusi un ja ne pavījam, tad tatšchu aukstajā pagrabā galīgi beigusees. Grejnīs, dahrgs jahrts bija no pilsehtas atvests, pahrwiltš ar dahrgu sīhda drehbi, seltitam kahjam, leelu seltitu kruštu uš wahka un dahrgam bahrtstem un schlausam isrotats, starp kuram rehgojas skaitas mahtsliigi pagatawotas rojes un neaismirštees. Ai, zif skaita bija šchi Wastas muhscha mahjina, šchi Wastas muhscha bruhtes gulta. Un kà ne, — kà ne, — ari mihtsta tā bija, jo jahrkā atradās špilweni uš špilwenecm un tur jau wjadseja buht šaldai, maigai dušai. Ari kays tika no wecnas weetas seedošcham, šmarschigam puķem nopuščkots un pils jahle pagatawots mahtsliigs katafalks ar jumtu no šarkaubalta sīhda, un ap kuru tika dandš, dandš puķu podi nostahditi. Wehl wjadseja tikai lihki eesahrtot un behru zermonija wazeja eesahktees. Bet Wastas eesahrtošchana bija tas gruhtakais darbs, un turšch to lai iswed galā.

„Aha“, Bindars paklusu balsi murminaja, „aha, — kas zits, ja ne mans uštizamaš wagers ar šeeru un mans wezais štalla pušis? Došchu wineem šhwo un labu dšerammaudu, gan wini nahkšchu nakti manu nepatihkamo ušderwumu is-pildis“.

Un tā ari notika, jo kad wiši muišchas laudis bija ašgahjušchi pee meera un naktš tumšiba apšedša mešchus un laulus tad redšam ischetrus tehluš kustamees uš wezā lihku pagraba puši un kaut ko garu nesam. Un šchee tehli nebija nekas zits, kà barons Bindars, wagers ar šeeru un štalla pušis, wezais Wikus. Wini nesa Wastas šahrku lihdi, lai wina eemihneegi waretu tuhlin eelikt eelščā. Kad wini peenahza pee pagraba durwim, tad atšpihdeja masa laternu gaismina jo barons taišijās atšehgt durwis un raudšit, kà stahw ar Wastas lihki?—Bet kà winsch isbijās, kad winsch atrada durwis walā ešam, un pagrabu glušchi tukšchu, jo no Wastas tur wairs nebija ne wehšis!—Kw nu darit?—Kur gan nu bija Wasta? — Bindars šajuka un wina prahti šahka šchkobitees. — Tomehr behrem wjadseja notikt, lai tad nahk, kas nahkdams un noteek kas notikdams. — Winsch aprunajās atkal ar šawu weenigo padoma deweju wagari un tas winam pašaidroja, ka laikam welns lihki buščhot ašnesis projam, ta-

peh3 jaeleektot kahdi akmeni jahrtâ un behres tâ kâ tâ jaisrih-kojot. Bindaram schis padoms toti labi patika. Sahrkâ tika eelitti akmeni un wahls aiffstruhwets usmanigi zeet un tad jahrts pats aijnests us pils leelo jahli un nolits us augschâ mineto katafalku. Otrâ deenâ nu notika Wastas paglabafchana.

Behrineeku nebija dauds. Barons pats, weetejais mel-ders, krod sineeks ar meitu Karlini, strofscha, dahrsneeks, wagers, mescha fargs, jaunais skolotajs un chrgelneeks, — kas dseebaja fwehtas dseefmas, — un wehl kahdi pahris jaunaru, un tas bija wijs. Bezais Spaidis bija leedsees naht us sawas meitas behrem.

Beidsot jahrts tika aijnests us weetejo kapsehtu, eclaipts pukainajâ kapâ un kaps aijnests zeet. Schahdas nu bija dsih-wâs Wastas behres.

Bet jau otrâ, treschâ deenâ peh3 tam, ispaudâs nelabas walodas. Laudis melsa un runaja, ka Spaida lunga meita Wasta esot nojifteta un nesin kur eebahsta, bet ka jahrtâ at-rodotees akmeni. Schi sina, jeb labaki falot, schih3 baumas aiskahra ari wezâ Spaida aushs.

„Kâ buhtu,“ tâ winsch murminaja, „tâ buhtu, ja laujschu walodas buhtu pateefas un mana nelaimigâ meita neatrajtos wis jahrtâ, bet kaut kur zitur? Ai, ka es tad waretu sawam trakuligajam baronam atreebtees, par wijsu kaunu un behdam, kuras winsch man uskrahwis!“

Un winsch prahtoja un gudroja, kamehr nebija nahzis pee gala spreeduma, kâ gan ispehiti un isdibinat, kas jahrtâ pateefibâ atrodotees, akmeni, jeb wina meitas lih3is. Beidsot spreedums bija gatavs, kuru winsch apnehmâs tuhlin ispildit.

Winsch sadabuja par naudu ischetrus duhschigus wihrus, kuri schiwelem apgabaju3chees aijgahja ap pusnakti us kapsehtu, protams Spaida lunga pawadibâ, un esahka atrakt Wastas kapu. Un wini nemitejâs raft, kamehr nebija jahrgs redsams un iszelts no kapa ahtrâ, wahls atlau3ts un tajâ at-rodofchees akmeni eeraud3iti.

Bezais Spaidis fahita rotas kopâ un esanzâs;

„Wihri, juhs nu esat mani leezineeki, ka sche notilufi leela blehdiba un krahpschana. Bet nu nemat jahrtu, nefat to projam un nolcekat to pils pagalma widû; bet tâ, ka ne-

weena zilweka ašs to neredš. Tad nahkat uš manu dšihwołki, šašemt šawu algu. —

Un tā ari notika.

Spaidis pameeloja freetni šawuš palihguš un cedewa katram pa 10 rubuleem naudas, kas tajā laikā bija leela šuma, šazidams:

„Turat mutes dabuſat wehl wairaf. Šchim brihšcham man juhšu leezibas newajaga. Eſat man uſtizigi, par ko buhſchu jums pateizigs.“

Bihi apſolijās turēt mutes un palikt joprojam Spaida kunga pademigee kalpi.

Dirā rihtā barons von Bindars wehl nebija apgehrbees, kad Spaidis pee wina peeteizās un leeln, dšelfem apſaltu nuhju rokā turedams, eegahja pee ſawa kunga un pawehlneeka eekſhā.

Barons Bindars gahja winam ſaldeem ſmaideem preti un ſneedja tam rofu; bet Spaidis ſkarbu balſi eſauzās:

„Juhšu roku negribu, atdodat tikai manu meitu, kuru juhš eſat nogalinajuſchi! — He, barona kungs, kur ir mana meita Waſta?! — Bedat man to ſchurpu, jeb mani pee winaš turpu!“ Bet Bindars newainigu balſi atteiza:

„Miſhlais draugs, juhš tatſchu ſinat, ka juhšu meita wakar tita paglabata; ſahdu meitu lai jums atdodu? Deewa prahtam jau neweens zilweks newar pretotees. Juhšu meita ir miruſi un pa godam paglabata, un taš ir wiſš.“

„Akmeni paglabati un ne mana meita!“ Spaidis brehza. „Rahdat to weetu, kur mana Waſta atrodās“.

Bindars ſamuſſa, tomehr wiſſch ſaſpeestu balſi ſazija:

„Eš jums jau teizu, ka juhšu meita wakar paglabata, — un nu leekat mani pilnā meerā.“

„Bet kaš tur ſtahw juhšu pils pagalmi?!“ Spaidis peeſmatuſchu balſi kleedſa. Eſta jel paraudſit, kaš tur ſtahw! —

Barons Bindars pagahjās pee loga un eeraudſija Waſtaš ſahrku pagalma widū noliktu ſemē un ſarahwās tā no iſchuhſkaš koſtaš. Wina zeli eeſahla trihžēt un ažiš peenemt pahrdabiſtu ſpoſchumu lamehr wina ſeja nobahleja tā krihts.

„Nu barona kungs, waj nu wehl neſazifat, kur mana meita atrodās?“ Spaidis ſkarbu balſi jautaja. Ko? — juhš

nerunajat? Ko? juhs man spihetejat? — Labi, — tad fanemat fawu grehku algu!" To teizis winſch gahja ar augſchâ mineto dâiku jaunam wihram, brehdamſ atdodi manu meitu, atdodi manu meitu!" Turpreti Bindars waimanaja: „Ai, ai, — fur lai to nemu, — fur lai to nemu!" —

Beidsot Spaidis fawu lungu un maiſes=deweju ſatampa aiſ rotas, rahwa to uſ augſchu un brehza:

„Zeles augſchâ, zeles augſchâ un wedi mani pee Waſtas zitadi pateesi tewi noſitiſchu!"

Barons nu gau uſzehlâs no ſemes augſchâ, bet paſtrei=puſtoja labu gabalinu uſ preeſſchu, jo wina galwa bija dula, tomehr winſch paſpehja wehl iſſazit:

„Spaida lungs, Spaida lungs, ejat projam, ejat projam, zitadi liſſchu juhs ſafeet lâ ſuni! Ejat projam, — ejat projam! —

Bet tagad man wehl kautkas zits darams, tapeh3 eeſchu, eeſchu pats labprahigi, bet ne uſ juhsu pawehli!" To teizis winſch iſjirtâs pa durwin ahra un dewâs taiſni uſ tuwejo mahzitaja muiſchu, gribedams ari weetejam mahzitajam breeſmigo, negehligo darbu atklaht, lai leeta nemtu likumigu wirſeenu.

Peh3 lahda laizina eeradâs atkal Spaidis lihſ ar weetejo mahzitaju Bindara pili, bet wini nedabuja ar winas ihpaſchneeku wairs runât, jo neweens neſinaja fur tas bija palizis. Mahzitajs apſlatija tilai ar akmeneem peeſrauto ſahrku, nopuhtâs un tad aiſgahja mahjuw, kamehr Spaidis leelo rungu wiznadams aiſwirſâs uſ fawu diihwofli.

8. uodala.

Sawada Jauna gada dahwana.

Preezige gawiku un meera ſwehiki — Seemas=ſwehiki bija atnahkuſchi un eeſwaniti; bet wiſcem tee ne=eelechja wis meeru ſirdi, ari Waſtas, Teodora un jaunâ barona ſirdis ne.

Waſta, kura wehl arweenu atradas wezâ Laukroſes paſpahrnê, gaidija ar baileem un behdam uſ fawu ſtundinu. Teodors bija beſ weetas, un barons Bindars newareja atraſt Waſti, kuras paſuſchanas dehl winam draudeja leelas breeſmas. Weenigi Alma un wezais Laukroſe bija meerigi un ſtaigaja

šarvu žetu pašemibā un pazetibā, šinadami, ka beš Deewa šinas ne mats nenokriht no žilvela galwas. —

Ari Teodors bija apmetees uš kaħdu laižinu pee šawa tehwa braħta Šaukroses, kamehr nebija dabujis kaħdu nekaħdu weetu; bet winas neatrašana padarija to ļoti nemeerigu un druħmigu, jo pirms winšch nebija eestahjees kaħdā weetā, no kaħsam ar Ūlmu newareja buht ne runas. Pa tam eeradās pee wina škaistās lihgarwinas ari wehl ziti prezineeki, to starpā ari kaħds kreetnis, glihts un šmuidrīs dahrineeks iš kaħdas leelas šaimian muišchas. Šaħrdinašana bija leela; bet jo leelata bija Ūlmas uštiziba uš šarvu draugu Teodoru.

Tas wišs grauja Teodora širdi un krinta wina dweħšeli. Šan winšch mehginaja apmeerinatees ar šwehteem Deewa wahrdeem, pašštamo, garigo dšeesmu:

„Pazetees lehnā prahtā,
 Zeet, miħta dweħšeli!
 Tu behdiga, atštahta,
 Uš ko dašchs šlogs uškriht, u. t. t.

Tomehr pilnigu meeru winšch neatrada šawai ištwiħtušchai dweħšelei. Ari Waštās širdi winšch ne-eešlihdeja wis. Wina paħrlīka, ka tikai žaur winas pašchas kaišlibu, šaudibu un neapdomibu, šchai ešot ušbrukušchas taħdas leelas gan driħš nepanešamas behdas. Šan wehl winai bija kaħdi rubui naudas un wina šamaššaja lihds šajim wišu, ko ta pee Šaukroses dšihwodama pateħreja; bet kaħ nauda buhs pagalam, ko tad? Un kur gan lai ta leet šawas miħleštibas angli? —

Bet ari barons Bindars newareja nekaħdejadi apmeerinatees. Wina untumi gan bija mašinajušchees un to weetā paħrlīkašana un apdomiba eeweefušchees wina širdi un galwā, bet meeru, miħto meeru winšch wehl nebuht nepašina, tas winašam bija wehl glušchi šwešcha leeta un nepaštama buhte.

Ari weža Špaida draudi un ušmaħšchanās padarija winu druħmigu, nemeerigu, ja, — pat bailigu. Kaš gan newareja notikt, ja tas šarvus draudus peepilda un winu apšuhds pee peekrihtošchas teešas? Kur gan lai winšch ušdabu Waštu? Dauds reišes winšch nemeerigi pa šawam telšam štaigadams murminaja:

„Wasta, Wasta, kaut jel ari tu sinatu, kahdas mokas es tewis dehl zeeſchu! — Wasta, es wairs nebuht tewi ne-eeniſtu, jo tu biji ta weeniga buhte paſaulē, kas mani pateeſi mihleji. Wiſi ziti mani eeniſt un atſtumj; tu, — tu, — Wasta, — tu eſi ta weeniga, kas man wiſu, itin wiſu atdewi, ko woen mihleſtiba war dot. Ai, kaut es sinatu, kur tu atrodees, es wiſu mehginatu greeſt par labu! — Wasta, parahdees man jel, ja wairaf ne, tad tatſchu ſapni, un paſaki man, kur tu eſi, kur tu tagad peemihti. Gan tawſ garſ mani iſbeedeja un noſauza mani par ſlepſawu, bet wiſch nepaſazija wiſ man, kur tu pate atraſtoſ. — Wasta, kaut jel tu ſinatu, kahdas leelaſ mokas zeeſchu, tad gan tu wiſu daritu, ko es luhdſu!“

Seemas-ſwehti pagahja un Jaunſ gads atnahza, bet meeru jaunā barona firde wehl nebija atraduſi; taſ paſchā Jauna gada rihtā wīnu kaut kaſ ſewiſchſ uſtrauza. Wiſch dabuja zaur kahdu ſweſchu wihru maſu glihtu wehſtuliti ſekofcha ſatura:

Barona kungſ!

Eſmu dſemdejuſi ſlaiſtu mundru dehliau, kurſch gluſchi iſſkatāſ pehz Tewiſ. Suhtoſ laimiga un pawehloſ Deewa roſam; bet ſuhti man tatſchu kahduſ rubuſuſ nandaſ, lai mehſ nezeeſcham badu. Tu jau gan fini, kur es atrodoſ. Bet warbuht buhſi aiſmirſiſ, tadehl paſaku, ka es dſihwoju ſchimbrichſcham tur, kur es Tewi kahduſ mehneſchuſ atpakaſ noſauzu par „ſlepſawu.“ Peedodi man ſcho wahrdu un ſuhti mums kahdu maſuminu naudaſ.

Meſcha mahjā

Wasta.

31. dezembri, 18.. g.

„Wina dſihwo, wina dſihwo!“ Windarſ preezigu baſſi eeſauzāſ. Wina dſihwo un dſemdejuſi man wehl mundru dehlu! — Wasta, — Wasta, — newiſ kahdu maſuminu naudaſ tewim ſuhtiſchu, bet tiſ daudi, ka tu wari dſihwot beſ ruhpēm un behdam. — Labi Wasta, labi, ka tu eſi wehl dſihwa, labi, ka tu mani atſwabini no tiſ leelām baiſem un nepatiſſchanām. Wasta, — es tew wiſu, itin wiſu atlihdiſinaſchu un tu buhſi ar mani pilnā meerā!“

To teiziſ wiſch iġahja pa leelaſjam durwim ahrā un

dewas taifni uj Spaida dsihwofli, maso wehstuliti rokà turedams un pee ta eefschà cegahjis, winsch gewiledamu balfi eefanzàs:

„Spaida lungs, Spaida lungs, esmu dabujis leelu, dahrgu Janna gada dahwanu, flaištu, mundru behlu! Spaida lungs! Juhju meita Wasta wehl dsihwo, kuru es notureju par miruschu un liku cenesi pagraba lihdi paglabaschanas deenai; bet kad gribejam to eefahrkot, tad atradam pagrabu tuffchu. Wina laikam bija atmodufees un aifbehgufi projam. Bet lai nu buhtu kà buhdams, wina wehl dsihwo un schis apstahllis peepilda manu sirdi ar neiffakamu preeku! Luhdsu, lafat scho wehstuliti!“

Bezais Spaidis lafija pajneegto wehstuli un wina seja noskaidrojàs un wina azis eemirdsejàs kaut kas, kas lihdsinajàs preeka asaram, lihdsinajàs pehrlem, kuras naw ne ar fahdu nandu samafajamas. Wina weenigais behrns wehl dsihwoja un ar to peetifa. Wiñ ziti apstahkli neftumbinaja wairs wina sirdi; tee jau bija wiñ islabojami, wiñ pahrgrosjami uf labu. — Winsch pašneedsa wehstuli baronam atpafal, waizadams:

„Un ko juhs nu darifat? barona lungs.“

„Ko es darifchu?“ Bindars atfahrtoja. „Wiñu to, ko juhs un juhju meita Wasta wehlàs.“

„Labi“ Spaidis fajija; „zeru ka turesat wahrdu un darifat wiñu to, kas godigam muischneekam peenahkàs, — wiñu to, kas wina flawu kurlina un wina wahrdu mirdsinà. Bet nu lai walda meers stary mums, — meers kas baro, — bet nemeers, kas pošta, — lai suhd no mums uf muhschigeem laifeem.“

Abi wihri fneedsa weens otram roku, un winu sirdis eeweejàs jauna zeriba, jauna drofchiba.

Bet jau otrà deenà Wasta fanehma leelaku naudas sumu no barona Bindara peefuhstitu lihdi ar pawada=wehstuli, sekofcha fatura:

Mana mihlà Wasta!

Tawas wehstules faturs mani toti eepreezinaja un ap-

laimoja. Esat šveizinati, Tu, mans un Tavs dešls! — Lai
Deems dob, ka drihš redsames.

Garā Tavas rokās un muti sluhpstidams paleeku arweenu
Kalnapili. Tavs von Binbars.

1. janv. 18 —

Kad Basta wehstules šaturu bija islakšjusi un naudas
šumas leelumu ispehtijuse, tad ari winas širds usgawileja un
winas dwehsele atjaunojās us jaunu dšihwi, preezigu un lai-
migu nahkotni.

Kur dušmu wehtras mitās
Tur preeka šaule špihd;
Tur laimigi wišs ritās
Un mihlib' širdi šlihd. —

Kur eenaidiba beidšās,
Tur meera šwaigšnes mirdš;
Tur engli šemē šteidšās,
Tur dšihwib' mata širds.

9. nodaļa.

Jaunais skolotājs un ehrgelneeks Stabulneeks.

Gan Kalnapils draudšē bija peekemts toreis jauns sko-
lotājs un ehrgelneeks, bet družin wehlaši iszehlās draudšē
pret to leela šurneschana.

Winšch gan bija wehl jauns un no usškata deesgan
štaists un peemihlīgs, bet wina uswešchanas, ehrgetu špehle-
schana un behrnu mahzišchana nedereja nekam. Tomehr leela-
lais šaunums, kas winam peemita, bija peedšeršchanas, ja pat
pluhšchanas frogū un žitās atklahtās weetās. No šurenes
winšch bija nahzis un kahdā školā šagatawojees us šawu
šwehto atbildigo amatu, to neweens nesinaja. Newareja wis
lahgi nogift, waj jaunais wihrs peederot pee šchidu, jeb ari
pruhšchu šlaks.

Bet lai nu ar šinibam buhtu kà buhdams, ja jaunais
Stabulneeks waretu atturetees no tahs šafoditas rišchanas un

plihitešhanas; bet kas nu to dēva. Kur ween wiņš jāoda ka dabuščot šihwo, tur wiņš bija klat. Kāhās un kristibās wiņš tā šafot ceazīnajās patš, kur wiņš tad latru reisi peesihdās, kā ode, un ne reti pakrita sem galda un nowahrtijās kā šwens. Krogs winam bija daudj mihlaks, nekā škola, kurš par nelaimi nebija tablu no školas un frogu papus bija wina weenigais draugs.

„Nu kad es aprezešes, tad jau ari wairs tā nedšers, tad man buhs šew' ar to patchršet.“

„At wai juhs domajat drihs prezetees? krodšineeks jautaja.

„Ja tii man buht tā bruht, es tuhlin prezetēs,“ Stabulneeks atbilbeja.

„Nu meitu jau dešgan,“ krodšineeks peebilda, „man pašam ari ir weena.“

„Koh, — koh? wai jums ar ir meit'? Parahdat man, kur win ir; ah, zii tas brangi, zii tas labi!“

„Naw tagad mahjā,“ krodšineeks paklušu balsi paškaidroja.

„Wina jau no augusta mehnešha šehrschās pee radeem Rīgā; bet riht pariht buhs mahjā.“

„Koh, — koh? riht pariht buhs mahjā? — Labi, labi tad es win redšesch, un ja man patihs ari prezešch.“

Un ai, kā jaunajam Stabulneekam patika Karline, no kuras draudšibas ar Wasti jau šchi stahsta cešahkumā esam dširdejušchi. Un nepagahja ilgš laiks, kad šaderinaschanas kahrtis isgahja uš wišam pušem un drihs pehz tam ari eeluhgumi kahjās, kuras tika leelisti nošwinetas, jo Stabulneeka šewas tehws bija bagats un kapehz tad gan kahšam bij buht plahnam?

Ja, nu Stabulneeks bija tas pirmais, kas aprezejās no tahn, šchini stahstā minetam peršonam, bet ari pirmais, kura mihleštiba bij buhweta, jeb labaki šafot, dibinata uš šmiltim, jo wiņš ne Karlini ne ari Karline winu lagi mihleja; wini gribeja tikai buht aprezejušchees, buht wihrs un šewa, un wairak nelo.

Bija jadoma, ka Stabulneeks nu atmetiščot dšeršchanu un peekops kreetnaki šawu amatu, bet kas to dēva. Ja, pat islikās, ka wiņš pehz kahšam jo wairak cešahka šchuhypot un jo wairak palaiši školas peenahkumu ispildišchanu. Draudšes lo-

zekki, behrnu tehwi un mahtes gahja pee mahzitaja un schez-
lojas beeschi ween par nekahrtibam, kahdas notika skolâ pee
behrnu mahzishanas, lihku iswadiſchanam un paglabafchanam.
Mahzitajs gan mehginaja jauno skolotaju aistahwet, bet juh-
dihbas nahja par daudj preeſchâ, kamehr beidsot winſch ap-
nehmas Stabulneeku norahit un ja par wajadsigu israhditos,
uſteikt winam weetu. Kahdâ deenâ mahzitajs aiſajzinaja to
pee ſewim un uſrunaja winu ſchahdeem wahrdeem :

„Mihlais Stabulneek, es dsirdu no jums toti nelabas
leetas ; ſakat man tatschu kapeh3 juhs tâ palaiſchatees un ne-
padarat ſawus dahrbus tâ peenahkâs. Weenu deenu juhs
ſtrahdajat, bet diwas ſlinojat ; wehzati nahk un ſchehlôjas
par jums.“

„Eſmu brihw zilweks, par toh jums naw nekahd dal.“

„Tâ, man neefot nekahda dala ? — Labi, bet ſakat man,
kapeh3 juhs djerat ?“

„Es jau ari ehd, kapeh3 tad man nebuhs djert ?“

„Labi, bet kapeh3 juhs ejat frogû ?“

„Kad es frogû ee-eju, tad ari ijuahku, wairak nekoh.“

„Bet kapeh3 juhs pee lihku iswabibam tâ pahrlleezigi
peedjeratees ?“

„Kapeh3 ka man mihſti ſird un man ta miron ſchehl.“

„Tâ, — tâ, — redju ka ar jums newaru nelo eefahkt.“

„Un es redj, ka newaru ar jums nelo pabeigt ; juhs
brauzat arween tahlaf un tahlaf.“

„Man juhs pateesi ſchehl ; bet newaru jums nekâ lihdsjet.“

„Man juhs' naud newajag, man ſewes tehwi deegan
bagat zilweks.“

Es nerunaju par naud, bet par juhsu pahrfapumeem
nerehſinaschanas grehkeem.“

„Es pahrl nekahd ſeht nekahp, ka titai pahrl ſleegju un
ijrehlinat es war wiſs kas wehn jums patihkt.“

Mahzitajs nopuhtas un turpinaja :

„Man leekâs, ka juhs ejat apzeetinâts grehziweks ; naw
gandrih3 wehrtis, ka ar jums runaju.“

Kas man war apzeetinât ? Eſmu gobig zilweks un katrs
ar man labpraht runa.

„Warat eet, redju ka mehs gan newareſim kopâ dsihwot.“

"Ejat, ejat, Stabulneef lungs. Peeteef, peeteef; sinu, kas man tagad darams."

"Un es sinu, kas man riht darams."

Mahzitajs gribeja wehl kaut ko teikt, bet durwis atwehras un Ratinu ņaimneeks eenahza eefņhâ un ņkolotaju eeraudņijis tuhlin eefahka:

"Zeenigs tehws, labi ka Stabulneeka lungs ir ari te. Gribu par wiau pee jums ņchehlotees. Redņat zeenigs tehws, ņhņis lungs bija wafar tã peedņehrees kã wehrņis un peedaufija ņkolã manu puifu tã, ka gut tagad ņlms. Luhdsu, mahzitaja lungs gahdajat tatschu mums labaku ņkolotaju; jo par ņho brehz wiņa draudņe!"

"At tu eņ ta dumj Ratin ņaimneef? tad ņche tew wens!"
To teizis wiņņh eezirta tam kreetnu pliki pa auņi. Saimneeks ņwahrojãs, bet Stabulneeks paņkaidroja:

"Koh? tu man mahziņņ? Es bij eņs to kumedin nam un eņs to zirt un sinu wiņs, itin wiņs bet koh tu ņin? — Waj grib wehl wen war otr auņs?"

"Ejat projam Stabulneef; bet juhs Ratin, paleekat wehl ņche."

Waru eet; bet kas jums par dal, kad diwi wehrņņhi badãs?"

Mahzitajam bija gribot negribot japafmejãs.

Nu wehl wiņņh tiņai redņeja, kaņdu putnu barons Vin-dars minam eedewis, nu wehl wiņņh tiņai pamanija, ka jan-nais ņkolotajs naw nekas zits, ka kaņds panihzis zirtus mahņ-ņlineeks, kaņds balagans un apnehmas, zil ahtri ween waredams, taiņitees no ņchi ņawadã putna wakã. Bet Ratinu wiņņh pa-mahzija lai ņhņis ņuhdsot Stabulneeku par nepelniti dabuto pliki; bet godigais ņaimneeks atmeta ar roku, ņazidams:

"Zeenigs tehws, lai Deewa rokã; negribu ar kaņdu pusburi ņafmehreeres," — pee kam wiņņh ari palika. Stabul-neeks aiņgahja projam pehz tam ari Ratin mahjas ņaimneeks; bet mahzitajs ņastahdija ņuhdsibas rakņtu pret Stabulneeku un eefneedsja to baņnizas preeņņhneekam uņ kura pamata Stabul-neekam tika uņņazita lihdsņchineja weeta un noņpreeņts drihjakã laikã wehlet jaunu draudņes ņkolotaju un ehrgelneeku.

Nu gan frodņineeks nogida, kaņdam zilwekam ņhņis eedewis ņawu meitu; nu gan wiņņh nogida, ka tas nebuņņhot

wis buht maijēs dēwejs wina meitai Karlinei, bet nu bija wijs par wehlu. Bēe wina meitas pēepildijas tās šafamwahrds:

„Kahdu wihsji apahwis, tahda jawalkā.“

Bet nu ari wišā draudšē bija dširdama tīfai weena weeniga balšs, proti:

„Mums wajaga dabuht atpakaļ Lankrošes Teodoru un zita neweena.“

Kad barons Bindars dabuja šchis leetas dširdēt, tad winaam eckrita kaut kas prahtā, bet šchimbrihšcham winšch zeeta klušu, tomēhr ap wina luhpam norinkojās šaldi šmaidi, no kureem wareja nogift, ka tam nebija nekās šlīfts prahtā, bet drihsjafi kaut kas labs.

Un patešibai par godu jafaka, ka no ta laika, kamehr winšch no Wastās bija dabujis šinamo wehštuli, winšch palizis pawijam zits zilweks.

Wuišchas laudis palifa arweenu godbijigafi pret to un eesahka šawu jauno leeklungu mihlet un zeenit. Bet winšch ari šahka weenam, otram truhkuma zeetejam šucegt palihdšigu rofu un fatru aišstahwēt, kas zeeta kahdu nekahdu pahreštibu un netaišnibu. — Ar wahrdu šakot, winšch bija eesahzis no jauna pēešimt un labotees til leclā mehrā, kā to neweens nebija agrafi zerejis.

Ari Wastai klahjās tāpat. Almas tizigās širds dwašcha pahrgahja pamafam ari uš Wastu, uš šcho pašaules behrnu. Un kamehr winai peeradijās behls, ari wina pate bija kā no jauna pēešimušī. Rihtos un wakaros wina šalifa rofas un peeluhdša Deewu, par šewi, par šawu behrnu, par šawu wezo tehnu, kā ari par baronu Bindaru, par wišcem, par wišcem, kuruš ween wina pašina un ar kureem ta bija šawā ihšajā dšihwes muhschā šatikusees, ari par šawu šenako draudšeni Karlini. Un tās bija labi un pareiši darits; jo drihsji ween wina uogida, ka šaldais šwehtais Deewa meers šahk eeweestees winaš šahpju un šehru pilnā širdi un pahrwehrst winaš behdu ruhktumus šaldā baudišchanā un eesahk winaš dwehšeli meerināt un preezināt.

Saldais meers, at, nolaidees

Katrā behdu širdi,

Wišli winā eewešees

Kad to listens tirdi.

Tu ween spehji reandinat
 Istiwikufcho jahpes;
 Sirschu wahtis djeedinat
 Djesjet dwehfl'es flahpes.

Tu ween wari weepildit
 Kruhtis jalbeem preekeem;
 List mums weegli atjazit
 Pasauligeem neekeem.

10. n o d a t a.

Mezerets atgadijums.

Janwara un februara mehneschi jau bija aijritejuſchi un marta mehnesis eesahzees. Deenas palika azim redsot arweenu garakas un garakas un ſaulite eesahla pamajam atdarit upes un eferus. Un, ai, zif ahtri, zif ahtri buhs atkal seedons flahit un lihds ar winu jauna dsihwiba, jauna zeriba.

Likai Teodoram ka nelaimes, ta nelaimes atrast kahdu nelahdu pastahwigu weetu. Raudas gan winam wehl netruhka, bet ruhpes par nahlotni augtin auga wina ſirdi un dwehſelē. Winksch gan ari isgahja schur un tur pee weenfahrscheem darbeem un nopelnija daschu labu grafi, bet kahjas isrihlot winksch wehl newareja. Newareja wehl west Umu pee laulibas altara un baudit pilnigu mihlestibas laimi. Ari Uma un Basta jutās ka nospeestas, jo ar weenu wahrdu ſakot, wini bija par daudj weenā neleslā ligsdā, tapeh3 ari winu dsihwe newareja buht wisai ehrtā un omuliga. Sewischki Basta wehlejās dsihwot kaut kur atsewischki, tur ta waretu buht, ta ſakot, wairaf par ſewi un dascha ſlepena afara apflapinaja winas seedoschos waigus. Winas weenigais preeks un zeriba bija winas majais behls, kuru ta pateesi mihleja, ka ween mahtes mihlestiba to speh3. Ari wina domaja waj katru azumirkli par nahlotni, domaja par tehwu, par baronu Bindaru, masa dehliņa tehwu, domaja ari par ſewi paschu, kur gan ſchi buhschot preekschdeenas peemist, jo te jau wina newareja muhscham palikt.

Bet kahdā deenā kad wina noskumusi sehdeja pee ſawa

mihlulijcha schuhputa, durwis ahtri atwehràs un Alma eefkreedama eefschâ eefauzàs:

„Wiaſch brauz, wiaſch brauz un nahf jau eefſchâ!“

„Kaſ brauz, kaſ nahf?“ Waſta uſtrauktu balſi jautaja.

Bet pirms Alma ſpehja tai atbildèt, durwis atbarijàs atkal un barons von Bindars eenahza iſtabâ.

Abas ſeeweetes iſbijàs, jo ne Teodors, ne ari wezais Laukroſe nebija mahjâ; bet winu bailes bija gluſchi weltigas, jo Bindars ſteibſàs tuhlin pee Waſtas, ſatwehra winas abas rofaſ, eefaukdamees:

„Waſta, mana dahrga Waſta, waj wari man peedot, peedot wiſu, wiſu, ko eſ tewim eſmu nodarijis tauna? — Waſta runâ, runâ — kaſpeh3 tu zeeti fluſu? — Redſi eſ eſmu ainahzis tewi noluhgtees un ſanemt no tewis peedoſchanu. Tawſ tehws man jau ir wiſu peedewis, peedodi ari tu man! Gan ſinu, zil daud3 tu manis dehl eſi zeetufi, gan ſinu, ka mwas mokas un ſirdſehſti naw bijuſchi maſi, bet eſ gribu mehginât wiſus taunumus greest par labu, ari glahbt tawu godu, tawu ſlawu!“

Bet Waſta eefahla ditti raudât. Titai ar mokam wina wareja iſfazit:

„Man tew naw nefas ko peedot; eſmu pate pee ſawas leelàs nelaimes wainiga; tapeh3 neſu un neſiſchu ſawu kruſtu pazetigi lihds kaſa malai, tomehr, ja man buhtu tew kaſ ko peedot, tad daru to no ſirds, til teeſham kâ Deews debefis dſihwo, jo eſ eſmu tewi mihlejuſi no wiſas ſirds un dwehſeles un mihlu wehl tagad, tapeh3 eſmu meeriga un gribu paſemigu prahtu wiſu, iitin wiſu zeest, ko ween Deews man uſliks un jau ir uſlizis.“

ſkad Bindars ſchos wahrduſ dſirdeja, tad wiaſch nokrita preekſch Waſtas ſemê un kuſtinatu maigu balſi ſazija:

„Waſta, mana dahrgâ Waſta, palbees, palbees par ta-weem debefſchigeem wahrdeem, bet ſafi man, waj doſi nu man par jaunu rotu un ſirdi, waj gribi buht mana mihlota likumiga ſeewa? Waj tu laujees weſt ſewi pee laukibas altora un waj fluht mana uſtizigâ muhſcha beedrene?“

Un nu Waſta iſdwaſchoja:

„Gribu!“

Barons von Bindars nu skuhpstija Wastas rokas, bet furas Wasta atwilka lehnam atpatai un aplika tahs sawam pecluhdsejam ap kaku un peespeeda sawu apskaidroto galwu pee wina kruhtim. Un kas nu notika, katram lehti saprotams. Butschinas us butschinam triginaja gaisu masaja istaba un abu firdis sakusa weena.

Wasta nu attaisijas lehnam no Bindara apkampuma wala, peegahja pee schupula, panehma flaisto behrniu us rokam un tureja to baronam Bindaram preefscha, kusch nu us weetas pasina, ka tas ir wina behrns, wina un Wastas redsama mihlestiba. —

Wisch panehma behrnu us rokam un tad trihzedamu balsi teiza:

„Behrnix, tu esi mans leclafais preeks pasaulē; tu esi mans meers, mana zeriba, mana swaignite dsihweš nakti. Bet tu Wasta, kas tu esi schi behrna mahte, jataites nu, un nahz man tuhlin lihdsi, lai waram saweenotees us wisu muhschu preefsch Deewa un zilwekeem.

Wasta bija ta pahrssteigta, ka eesahlumā nesinaja ko nemt, to atstahi. Ari Alma stahweja ka peenaglots. Ari winas azis eemirdsejas leelas asaru pehrles, ari winas kruhtis zilajds augschup un lejup dandš ahtraki, nekā kahdas minutes preefsch tam. Ari wina bija ta pahrssteigta, ka newareja gandrihs ne wahrdina isteikt. Bet drihs ween wina apkehras kas tai darams. Wina steidjas Wastai palihdsiet šalikt wijas leerinas un tad celita tahs kahda leclā kurwi, kusch tad tika ijnesis ahra un eewetots otrajos ratos, kuras Bindars preefsch to wisu bija panehmis lihdsi. Kad tas wis bija padarits, tad barons Bindars eeneja kahdas buteles wihna, no kura wini nu masu dafu eebandija, un kas nu atspirdsinaja wina garu un eepreezinaja wina firdis.

Bet nu ari schkirshanas azumirklis bija klah.

Wasta krita Almai ap kaku, eesaukdamās:

„Dsihwo šweika, mana dahrgakā, manas dwejeles un firds djeedinataja! Tu esi mani wadijusi no tumšibas pee

gaismas, no ehrlīchkeem pee rojem, no nahwes pee dšihwibas!
 — Alma dšihwo šweika! — Un lai Deews dod, ka mehš
 atkal drihs jo drihs redsetumees. Almin', Deews lai tevi wada
 tāpat, kā tu mani eši wadijusi un man klatst jahwejusi behdu
 un jahpu brihtinos. Ar Deewu mana dahrgatā, ar Deewu,
 — ar Deewu!”

Abas šeeweetes raudaja, ari barons Bindars pagreēšs
 eefahnuš un nošlauzija aziš; jo Wastas šchiršchanās no Al-
 mas bija tik firšniga, ka pat almenim wašadseja palikt miht-
 štam un kur tad nu wehl zilweka širdei ne.

Ari barons Bindars peegahja gobbijigi Almai klatst, un
 winai roku šneegdams šajija:

„Dšihwojat šweiki, un neaišmirstat muhs, kā ari mehš
 juhs nekad neaišmiršim. Zeru, ka drihs redšejimees un ka
 ari juhsu zešchanas un pahrbauđišchanas laiti drihs ween
 beigšees“.

Alma noškuhpstija barona Bindara roku un tad pa-
 lihđseja Wastai eefehštees ratos, kuri nu eefahla ritet un tad
 pašust Almas azim aš koleem un krahmeem.

Alma nu bija šhini azumirkli weena. Winas širds bija
 pilna šawadu juhtu. Wina jutās tā, itin kā wina atraštos
 paradise, debeshu augstumos. Wastas wahrđi gahja winai
 dikti pee širds. Ari barona Bindara pahrbwehršchanās uš labu,
 darija uš winas dšitu, dšitu ešpaidu. Wina nogida, žit brih-
 nišchki ir Deewa želi un žit neišdibinajamas wina teešas.
 Wina nometās želos un pateizās Deewam par wina bešgaligo
 šchehlastibu un neišmehrojamu mihleštibu. Un kad wina attal
 ušžehlās, tad winas šeja bija apšklaidrota un wina išstatijas
 drihsat engelim lihđšiga, nekā kadhām šchihš jemes behrnam.
 Bet wina nešchaubijas ari ne weenu azumirkli, ka ari winas
 laimes štundina buhschot tuwotees un pašahwās pilnigi Deewa
 Tehwa wadibai.

Deewa želi brihnišchki
 Labi eet tee galā;
 Tapehž tizi behrnišchki
 Deewam, katrā malā.

Wina rofa wada muhs,
Bat zaur nahwes lejam;
Kas to tur, tas laimē kluhs,
Zetšch tam ees zaur mejam.

Deewa rofa špehziga,
Satreekt wišu kaunu;
Bet turklaht ar šchehliga
Atnem wišu kaunu.

Sakaltušchus stahbus tā
Padara wehl dšihwus;
Ari grehtus nomasgā,
Padara muhs tihrus.

11. nodala.

Rezereta šina.

Kad wezais Laufroje un Teodors atnahza mahjā un redseja un dširbeja, kas notizis, tad wianu isbrihuišchanas negribeja nemaš rintees. Gesehtumā wiani negribeja Almas wahrdeem gandrihš nemaš tizet; bet wiani tatschu bija tihra, dšihwa pateesiba; jo Wasta .te wairs nebija, ne ari winas behrus. Un kad wiani no Almas dabuja dširdet, to barons von Bindars runajis un tā winsch pret Wastu isturejees tad tee wehl wairak brihnijs, bet ari nogida, ka šchi wihra prahts ir grosijees uš labu un ka wina ratsturs pecnehmis noteiktu wirjeenu.

No šchihs deenas, kurā šche tif šwarigs atgadijums noritinajās bija wairak nekā nedēka pagahjuši, bet Teodora stahwollis tā nebija tā nebija labojees. Gan šaulite kahpa deenu no deenas augstaki un šildija šiltaki un šiltaki semi, bet jaunā wihra širdi bija eeweesees behdu un šlumju seemels. Sewišchki kad winsch uššlatija Almu, tad winam širds gribeja waj pušchu

truhft. Wina bija atstahjuņi tehivu un mahti un pilnigi winaam uftizejusees, bet winšch to wehl nebija wedis pee laulibas altara. Winšch ari pamanija, ka Almaš ſirdi kaut kas noſpeda un ka tai noriteja daſcha ſlepna aſarina pahr ſtaiftajeem waidſineem. Winšch pamanija ar leelam bailem, ka Almaš, wina dahrgas lihgawinas waidſini jahla pamajam bahlet un winaš azu ſpoſchums maſinatees. Beſ tam wehl winaš tehwa Aſtra, pehbeja, wehſa iſtureſchanas grauſa wina ſirdi un darija wina prahtu ſchaubigu.

Rahda decna, kad tas un Alma atradas weeni weza Laukroſes dſihwolli, tad winšch ſehrū balſi ſajija:

„Mihla Almin, es wehloš nahwi, es gribu labpraht mirt, jo man ſchleet, ka Deewš mani ir pawifaam aiſmirſiſ un ka winšch muhſu mihleſtibai ir preti, jo zitadi jau ſen buhtum wihrš un ſeewa; bet nu netecklam ne pehdaš uſ preeſſchu, drihſal ejam atpakał, nekā tuwojameeš ſawam no mums paſcheem ſprauſtam mehrkim. — At, Almin', Almin', zif man gruhii ap ſirdi, kad redſu ari tewi tā pamajam nowiſtam; Almin, es gribu mirt, es gribu mirt!“ To teiziš, winšch eeſahla ſchehli, ſchehli randat. Bet Alma peepahja winam klaht, ap- lita ſawas apataš, maigas rozinas ap raudadama wihra kaflu un ſajija:

„Mihlakais, — neſchaubees, ſanemees un zere, wehl jau wiſš war greeſtees uſ labu; wehl jau neeſam itin nelo paſaudejuſchi, un ja tu ween wehlees, tad eeſim waj ſchodeen pee mahzitaja un liſſimees uſſaukteeš un tad noſwineſim kaſjaš. Eſmu ar wiſu meera. Nebihſteeš, gan buhſim paehduſchi, gan padſehruſchi, ka pehž tad nu welti ſehrotees; Deewš muhš ne- atſtahš un pazelš muhš atkał. . . .“ wina gribeja wehl kaut ko teikt, bet durwiš atwehrāš un kaħda ſweſcha wihrreeſcha tehli parahdijāš durwiš. Sweſchais wihrš panahja tuwaki un pa- ſineeſja Teodoram praħwu wehſtuli un tad pataš aiſgabja tuh- liu projam. Bet wehſtuleš ſaturš bija ſchaħdš:

Mihlais Laukroſes kungs!

Luhdiu tuhliu nahft pee manim, man ſumš kaut kaš

švarīgš japafaka. Zeru, ka Zuhš manu luhgumu paklaunšat un nekawejatees to ispildit, protamš Zuhšu pašču labā.

Kalnapiļi,
aprīļa mēneš 18.

Zuhšu
barons von Bindars.

„Tā tad no barona Bindara šči wehstule!“ Teodors eesauzās. „Geschu, tuhlin eeschu; wina noluhsti newar buht launi un wehdejee notikumi leef wišu labu zerēt.“

„Ej mans dahgafais, ej,“ ari Alma šubinaja, „ej, un atneš man preeziģas wehštis.“ —

Un wiņš nekawejās ne azumirkli, aijsuhdša širgu, ušpošās un aišbrauza puštēdamu širdi uš Kalnapiļi pee barona von Bindara, šaemt no ta wehl nesinamas šinas.

Drihi ween wiņš šahweja šawa agrafaja eenaidneeka un nelabwehta preešchā, kursch wīnu laipni šweiznadams šazija:

„Labi, ka ešat atnahkuschī un manu luhgumu tiš aštr išpildijuschī. Šinu ka juhs mišlejat šahrtibu un akuratibu, tāpat kā juhju tehws, tavehž wehlos juhs dabuht atkal šawā ruwumā un jumš palihdjet eekuhht atkal šawā wezā weetā, šawā pašštāmā darba laukā, protat, ešmu juhs, kā tagadejs Kalnapiļš draudjes bajnizas preešchneeks, lihds ar mahžitaju un žiteem draudjes preešchštahweem, atkal eezehkuschī par šchihš draudjes školotaju, ehrgelneeku un šchēsteri. Škola jau ir tukšcha un juhs warat tuhlin eenemt šawu weetu un tad pahzwešt ari šawu lihgawīnu mahjā; tišai neaišmirštāt ari mani eekuhgt šahjās.“

Teodors newareja aiš aišgrahbtibas un preeka jaušmam ne wahrđina atbildēt, tat wina ašaras, kuras noriteja pahz wina šošchajeem waigēem, dewa gaischu leezibu no wina pašteizibas un preeka juhtam. Bet barons Bindars pamehma to aiš rokas, šazidams:

„Ešim nu družin aišpirdšinatees un wehl šahdus wahrđus parunāt.“

Kad wini nošchdās pee galda, tad ari Wajta eenahža.

Bet kahba? — Teodors to gandrīšj nēwareja wairs pasiht; jo uš winas patecēš kosčas fejās laistijās preekš un nenoleedjama laimiba. Ari winas kahšas ar baronu Bindaru šahweja, tā šafot, aiš durwim, jo wini bija nupat ka pirmo reiši ušfaukti un tā zekšch pee laulibas altara šagatawots.

Šchis brihdīs iškifās Teodoram tā šalds šapnis, tā burwiga aina, tā pašazina iš nesinameem laikeem. Wina preekš bija leels un wina širšču gawiles augstas.

Wasta eeweda winu ari šawa dehla istabā un, ai, — zif te bija wišs gliht cerihkots. Dahrgs šchuhpulis, mihtita gultina šihšču apsegeem, ja, — wišs, wišs leezinaja tā jaunais wihrs mihle no širds šawu behrnu, šawas mihlešības redjamo leezineeku."

Un kad nu winšč wehlaki eesehdās ratos un dewās mahjup, pašludināt Almai un wezajam Lautrosēm preezigo wehsti, tad winam iškifās tā ka winšč nebrauktu wiš pa šchihš jemes mescheem, bet pa paradisi. Likās itin ka wisa daba šwehtitu lihšj ar winu preeziguš gawitu un ušwaras šwehtfus.

Un kad winšč beidsot bija eesteidšees wezā Lautroses dšihwokli un wispirms pašludinajis uštrauktai Almai sinamo preeka wehsti, tad škaištā jaunawa nokrita zelos un rokas šalikufi škaijās apšklaidrotu šaju, pateizibas ašaram azis, uš augšču, kamehr winas luhpas kustejas un runaja Deewam patihkamus wahrduš. Bet ari Teodors noslihdeja winai lihšjās jemē un dšiki kustinatu balši škaitija:

„Man šchehlastiba notikufi,
 Kaš eet pahr wišu padomu,
 Tā brihnischkegi išglahbufi
 Man grehž'neeku nezeenigu.
 To jemibā nu atšihstu
 Un šchehlastibu šlaweju. Amen.

„Amen“, atšlaneja ari no Almas mutes.

Un kad wini atkal ušzehlās augščā, tad winu širdis bija peepilditas ar šwehtu meeru un preeku.

12. nobata.

Weza Spaida lunga noslehpums un Teodora pahrnahlšchana.

Lai gan barons von Bindars tagad pateesi Wastu mihleja un lai gan wianu lahjas stahweja aij durwim, tomehr, tomehr kaut kas nospeeda jaunā wihra firdi, kaut kas wina dwchšeli šlepeni škumbinaja. Un šchi šlepenā nasta tam deesgan gruhti bija panesama. Wasta to newareja winam palihbjēt nešt, tā guleja weenigi uš Bindara kameescheem. Winšch bija beidsamā laikā šanehmis wairak wehstules, kuras wina radi tam pahmeta, ka winšch rihkojotees pret muišchneežibas waradumeem un litumeem, prezedams šawa apalschneeka, weenkahršcha, nabadiģa wihra meitu, kuru warot behwēt pat par palaidneezi un nelabā šlawā stahwošchu šeweeti. Bej tam von Bindaram bija leeli paradi, kuri draudeja wika leelo ihpašchumu waj apriht. Ari kaimiku muišchneeki draudeja šcho pawišam išfleht ij šawam aprindam, šawas šataribas, šawas šabeedribas. Šchihs nu bija deesgan leelas nepatišchanas, kuras wehlaki pahwehrtās var šehram un škumjam, lai gan winšch bija zeeschi apnehmees iwest šawus nodomus galā un ne par neweenu nebehdāt. Winšch gan nešazija neweenam, gandrihs ari ne šew pašcham, kas wina firdi gurbinaja un škumbinaja. Tomehr kahdā deenā winšch uš wezo Spaidu pawehšu balši teiza:

„Es gan laitam buhšchu tas pirmais muišchneeks Widsemē, kas weenkahršchu meitu prezeju.“

„Rā, tā,“ wezais Spaidis atbildeja; „esmu tahds pats muišchneeks kā juhs, lai gan jau gadeem dšihwoju šem peenemta, jeb labaki šakot, pahrgrosita wahrda; jo mani nesauz wis Spaidi, bet baronu von Spandau un esmu dšimis Prufis. Redši, šče ir mani papihri. Žeru, ka tu wixcem tizeši un buhši ari meerā kad tewim pašaku, ka neesmu ari wis til nabags, kā tu warbuht domā, bet došchu šawai meitai 15,000 rubušus kā puhra naudū.—

Schi noslehpuma atklahšana nu bija baronam von Bindaram tā saules stara atspīdums īj tumšhajeem behdu mahkoneem. Wīnch nu jutās tīf laimīgs, tā wehl nekad wīšā šarvā muhschā. Ai, ai, — ari wīna bruhte, wīna Wasta bija muishneeku kahrtas un newīs weenfahriča wihra meita, pee tam wehl sauzama par bagatu. Ari wīnam nu parahbijās wīša daba daudī jaukaka un trahschnaka, nekā senat un wīna Wasta daudī, daudī skaitaka, nekā wakar un aīswakar. Un kad wīnch šwīneja kahrtas, tad netrūhta neweena laimīna muishneeka, bet nowehleja jaunajam pahrim laimīgu, kuplu nahkotni un šagahjās ar wīnu tāpat tā senat. Bet nu ari bija neween wīna ruhpeem gals, bet ari wīna trakulībai, kaislibai un negehlīgajam ahleschanam. Un tā tā wīna jaunā, dailā šewīna to pateesī karsti un uštīzīgi mīhleja un wīnch to ari ne masat, tad wīna laulība bija sauzama pateesī laimīga un befruhpīga.

Bet nu ari Teodors Lantrosē rīhtojās uš aīseeschann šarvā agratajā weetā, pee tam uš šarwu lihgowīnu šazidams:

„Būkit, paleezi tu wehl šche kahdas deenas, kamehr ne-
buhšhu wīšu eerīhtojīs un eegrosījīs tā peenahās. Mums
nu gan trūhts weena leetīna tā ūtra, bet pazetees, eeguhšim
wīšu, itīn wīšu, kas muhsu šaimneežībā buhs wajadsīgs un
nepeezeeschams. — Un kad wīšs bija šakrawats ratos, kas
ween bija lihdsnemams, tad wīnch aīšbrauza uš šīnamo šolu.
Bet kad wīnch tur noklūwa un eegahja tani eelščā, tad
wīna brīhūmi bija atkal waj bei gata. Tur jan atradās
wīšs, itīn wīšs preeščā, kas pee ehrtas dīhwees wajadsīgs:
Pulceretas gultas, galbi, krešli, škapi, tumode, leels švoguls,
aīšwelīne, raitīmgalbs, wīšs, itīn wīšs, kas ween tur bija
wajadsīgs. Bet uš raitīmgalba wīnch atrada kahdu wehštīli,
adrešetū nī wīna wahrdū, turas šaturs bija šelošchs:

Mīhīals Lantroses tuugs!

Schīhs leetas dahwīnu Šums, tā masu atlihdīna-
jumu par tahn jaun manī agrati Šums nodarītam
pahrejtībam. Wīšs, wīšs, to ween šche Šuhs redjat pee-
der Šums un Šuhsu škaihtajai bruhtoi, turas weeru šenāt

eſmu trauzejis. Dſihwojat ſweiti un kaſpojat Deewam
un zilweleem, kà to Zuhſu amats no Zums praſa.

Kaluapili,
aprili, 18—.

Zuhſu
barons von Bindars.

Bet riſlihoj, kad tuwejee draudſes lozekki bija pamawi-
juſchi, ka Teodors Laukroſe eſot atnahzis atkal ſawà meetà,
tab tee ſapluhda no wiſam puſem kopà, wiau griebdami ap-
ſweizinat, pee tam wini atneſa lihbj daſchuedaſchadaſ dahwanas,
gan ſweeſtu, gan olaſ, gan ſmalkuſ miltuſ, gan gaſu, gan
ari medu un wehl daſchuſ zituſ pahrtitaſ lihbjſektuſ.

Wini ſazija:

„Stolas kungſ, mehſ jau ſinam, ka jums tagad wairs
nekaſ naw tapehž atneſam jumuſ ſchiſ dahwaninaſ ar preeku,
ſinadami, ka juhſ buhſat muhſu behrneem labſ zela rahditajaſ
un mahžitajaſ, un newiſ tahdſ, kahdſ bija ehrmotaiſ Stabulueekſ.

Teodoram ſpeedàſ aſaraſ ažiſ, kad wiuſch to wiſu re-
dſeja un dſirdeja un ſteidſàſ zif ahtri ween waredamſ, pah-
weſt ari jauno lihgawiau majàſ un ar to ſaweenoteeſ pee
laukibaſ altara uſ wiſu muhſchu, kaſ ari drihž ween notika,
pee tam Almai par „wedejamahti“ bija Waſta un Teodoram
par „wedefatehwi“ Bindarſ.

Noſt behdaſ, noſt pee malaſ

Man preezaſ jauke ſpihd! —

Zumuſ naw gar manim dalaa

Man laime ſirdi miht.

Taa kungſ, kaſ mani radij'ſ

Un alaſch ſchehlojiſ,

Taa man, pee preekeem wadij'ſ

Ar wiſu ſwehtijiſ.

Gala wahrdš.

Wiſi nu dſihwoja preekâ un laimè, tà barons von Bindars ar Waſti, tà wehžais pilspahrwaldneekš von Spandaus (Spaidis), tà Teodors Laukroſe ar ſawu ſkaiſto ſeewinu Almu, kâ ari wežais dahrſneekš Aſtris ar ſawu laulato ſeewu Launu, iſnemot krodſineeka meitu Karlini, kura no ſawa wihra Stabulneeka neredſeja nekâ laba. Wiſch bija ahtri ween iſtabulejis zauri: ſkolu, baſnižu, kapſehtu, ari frogu. Wiſi laudiſ preezajâš, tiſuſchi deeſgan ahtri walâ no ehrmotâ ſkolotaja un ehrgelneeka ſewiſchi mahžitajš. Turpreti frogu papuſ ſtaigaja aptahrt ſarukuſchu ſeju neſinadams kaim atreebtees, waj ſew paſcham, waj Stabulneekam, jeb ari mahžitajam un draudſes preekſchſtahwjeem. Wiſch gan mehginaja ſawu ſnotu kâ nekâ atkal pazelt uſ kaſham un eerihkoja winam deeſgan plaſchu pahrdotarwu ar bodſprezem, bet ari ſcho weiſkalu Stabulneekš iſſtabuleja drihš ween zauri; bet tad ari pats paſuda kâ Schihdš pa Mikeleem, kamehr ſeewa Karline palika pee ſaweem wezateem ſatreekta un iſmiſuſe lihđſ pat dwehſeles pamateem.

Wehl japeemin, ka barons von Bindars liſa ſinamo, wežo lihka pagrabu aiſmuhret pawiſam zeet un ſkaiſto ſahrku ſazirſt un ſadeſſinat, lai wina azis neredſetu nekad wairš wina jaunibaš grehku trafulibaš preekſchmetuſ.

Bet Kalnapilš ſtahw wehl tagad kâ toreif uſ Daugawas kraſta, apehnota no kupleem lokeem un eerinkota no ſkaiſteem dahrſeem. Ari Daugawa teſ wehl tapat kâ žitahrt, tiſkai ſchini ſtahſtâ minetas perſonaš gahjuſchâš pee muhſcha duſâš un winaš ſeđſ jau ſen ſemes mahmulinaš truhdalina, iſnemot kaſhdu 80 gaduš wežu, firmu mahmulinu, kura man augſchejoſ notikumuſ paſtaſtiija un rahbija man pee tam wehl nelaiſka barona dahrgo dahwanu, kuru ta bija ruhpiigi uſglabajuſi, un kuru minetš barons nebija wairš nehmiſ atpakat, ſazidams, lai Alma wiku paturot ſew par muhſchigu peemianu no ſcha. Bet ſchi firma mahmulina nebija nekâš žita, kâ žitreiſeja ſkaiſtâ Alma, ſkolotaja un ehrgelneeka Teodora uſtižigâ ſeewa. Tomehr nupat dabuju dſirdet ka ari wina eſot nolikuſi ſawu galwianu uſ garo duſu. —

Un lai nu wini wiši guļ netrauzeti, kur milestibas rokas
tos noglabajušas, mums par atgahdinašānu, ka ari muhšu
deeninas ahtri ween aifrit un ka ari mehš drihš dušefim.

Wišs beidsjās deenas paect
Drihš kapinšch atwehrsees ;
Drihš dšihwes šaule noreet
Šee dušas wiši ees.

Bet lai ari šchis šahšts atgahdinatu katru, kas to lašat
ka weenigi Deews špehš peedot wišus nošee gumus un eewadi,
apalojušchos zilwekus atkal preekā un laimē, to wehlos no širds.

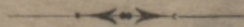

Saturs:

Lap. p.

Breelſchwahrds.

1.	nodata:	Kalnapils dahrsneeka Astra meita Alma	4
2.	"	Mihlestiba un ſkaidiba.	7
3.	"	Wiltigas mihlestibas ſetas	18
4.	"	Tauni pahrſteigumi	16
5.	"	Brihnumi ſweſchajā meſchā	23
6.	"	Barona Bindara atreebſchanās	30
7.	"	Divu breeſmigu eenaidneeku zihna	34
8.	"	Sawada Tauna gada dahwana	38
9.	"	Taunais ſkolotajs un ehrgelneeks Stabulneeks	42
10.	"	Rezerets atgadījumš	47
11.	"	Rezereta ſina	51
12.	"	Wezā Spaida lunga noſlehpums un Teo- dora pahrnahſchana.	55
		Gala wahrds	58

Table

1. Introduction

2. The first part of the book

3. The second part of the book

4. The third part of the book

5. The fourth part of the book

6. The fifth part of the book

7. The sixth part of the book

8. The seventh part of the book

9. The eighth part of the book

10. The ninth part of the book

11. The tenth part of the book

12. The eleventh part of the book

13. The twelfth part of the book

14. The thirteenth part of the book

15. The fourteenth part of the book

16. The fifteenth part of the book

17. The sixteenth part of the book

18. The seventeenth part of the book

19. The eighteenth part of the book

20. The nineteenth part of the book

21. The twentieth part of the book

22. The twenty-first part of the book

23. The twenty-second part of the book

24. The twenty-third part of the book

25. The twenty-fourth part of the book

26. The twenty-fifth part of the book

27. The twenty-sixth part of the book

28. The twenty-seventh part of the book

29. The twenty-eighth part of the book

30. The twenty-ninth part of the book

31. The thirtieth part of the book

32. The thirty-first part of the book

33. The thirty-second part of the book

34. The thirty-third part of the book

35. The thirty-fourth part of the book

36. The thirty-fifth part of the book

37. The thirty-sixth part of the book

38. The thirty-seventh part of the book

39. The thirty-eighth part of the book

40. The thirty-ninth part of the book

41. The fortieth part of the book

42. The forty-first part of the book

43. The forty-second part of the book

44. The forty-third part of the book

45. The forty-fourth part of the book

46. The forty-fifth part of the book

47. The forty-sixth part of the book

48. The forty-seventh part of the book

49. The forty-eighth part of the book

50. The forty-ninth part of the book

51. The fiftieth part of the book

Manâ apgabdišâ

ijnahtuščas ņekoščas grahmatas:

Regehligais nodewejs, jeb: Brašilijas dimantu raf-
tuwēs. Loti jauks ņahšts ij juhrneeku dšihwes (ar
krahšainu wahku bildi) Makšâ 25 f.

Škaištâ Kalnapils Alma, jeb: Teodors un barons
Bindars. Loti jauks, pateešs ņahšts ij Wišfemes
jaunakeem laiteem (ar krahšainu wahka bildi), ņaraf-
stijis R. Zilinsky Makšâ 20 f.

◆ Atkalpahrdewejeem rabats. ◆

Ar augštzeenibu, grahmatu ijdewejs

Ed. Brašlis,

Matiša eelâ Nr. 72, Riga.

Blatt 10

Blatt 10

Blatt 10

Blatt 10

Blatt 10

Blatt 10

Blatt 10

Blatt 10

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309106430